

T.C.
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ
GELENEKSEL TÜRK SANATLARI ANASANAT DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

KONYA ETNOGRAFYA MÜZESİ'NDE BULUNAN "KÜÇÜK MUHSİNE"
HALILARININ İNCELENMESİ

HAZIRLAYAN
Nurten KUBAT

DANIŞMAN
Doç. Oya SİPAHİOĞLU

İZMİR - 2012

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “**Konya Etnografya Müzesi’nde Bulunan Küçük Muhsine Halılarının İncelenmesi**” adlı çalışmanın, tarafımdan, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

...../...../2012

Nurten KUBAT

TUTANAK

Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü' nün ...../...../..... tarih ve .....sayılı toplantısında oluşturulan jüri, Lisanüstü Öğretim Yönetmeliği'nin .....maddesine göre Geleneksel Türk Sanatları Anasanat Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Nurten Kubat'ın “ Konya Etnografya Müzesi'nde Bulunan Küçük Muhsine Halılarının İncelenmesi ” konulu tezi/projesi incelenmiş ve aday ...../...../..... tarihinde, saat .....’ da jüri önünde tez savunmasına alınmıştır.

Adayın kişisel çalışmaya dayanan tezini/projesini savunmasından sonra ..... dakikalık süre içinde gerek tez konusu, gerekse tezin dayanağı olan anabilim dallarından jüri üyelerine sorulan sorulara verdiği cevaplar değerlendirilerek tezin/projenin .....olduğuna oy.....ile karar verildi.

BAŞKAN

ÜYE

ÜYE

**YÜKSEKÖĞRETİM KURULU DOKÜMANTASYON MERKEZİ
TEZ / PROJE VERİ FORMU**

Tez/Proje No:

Konu Kodu:

Üniv. Kodu:

Not: Bu bölüm merkezimiz tarafından doldurulacaktır.

Tez/Proje Yazarının

Soyadı: KUBAT

Adı: Nurten

Tezin/Projenin Türkçe Adı: Konya Etnografya Müzesi'nde Bulunan Küçük Muhsine Halılarının İncelenmesi

Tezin/Projenin Yabancı Dildeki Adı: The Analysis of the Küçük Muhsine Carpets in Konya Ethnography Museum

Tezin/Projenin Yapıldığı

Üniversitesi: D.E.Ü.

Enstitü: G.S. E.

Yıl: 2012

Diğer Kuruluşlar:

Tezin/Projenin Türü:

Yüksek Lisans:

Dili: Türkçe

Doktora:

Sayfa Sayısı: 116

Tıpta Uzmanlık:

Referans Sayısı: 31

Sanatta Yeterlilik:

Tez/Proje Danışmanlarının

Unvanı: Doç.

Adı: Oya

Soyadı: SİPAHİOĞLU

Türkçe Anahtar Kelimeler:

1-Küçük Muhsine Halısı

2-Halı

3-Türk halısı

4-Konya etnografya Müzesi

İngilizce Anahtar Kelimeler:

1- Küçük Muhsine Carpet

2- Carpet

3- Turkish Carpet

4- Konya Ethnography Museum

Tarih:

İmza:

Tezimin Erişim Sayfasında Yayınlanmasını İstiyorum:

Evet

Hayır

ÖZET

Konya Etnografya Müzesi, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü tarafından 1975 yılında hizmete açılmıştır.

Müze; bodrum üzerine zemin ve birinci kat olmak üzere üç katlı betonarme bir yapıda hizmet vermektedir. Zemin katta Dr. Mehmet ÖNDER konferans salonu, müze teşhir salonu ve bodrum katta halıların sergilendiği bölüm yer almaktadır. Birinci katta idari hizmet büroları ve eser depoları bulunmaktadır.

Sergilenen eserler arasında, Selçuklu, Osmanlı ve Cumhuriyet dönemine ait halı parçaları ile Anadolu'nun değişik halı merkezlerinde dokunmuş örnekler bulunmaktadır. Bunlar arasında Beyşehir Eşrefoğlu Camii'nde bulunan Selçuklu halıları ile Konya Alaeddin Cami, Selimiye Camii ve Konya Mevlana Dergahı'ndan müzeye kazandırılan halılar en önemli örneklerdendir. Sergilenen halılar arasında Karapınar, Sille, Ladik, Küçük Muhsine, Kavak, Karaman, Derbent halıları ile Uşak, Kula, Gördes, Mucur, Bergama gibi önemli halı merkezlerinin örnekleri de yer almaktadır. Bunların dışında müze teşhir salonunda Refet Yardımcı ve Kenan Özbel'in etnografik eser koleksiyonu sergilenmektedir.

“Konya Etnografya Müzesi'nde Bulunan Küçük Muhsine Halılarının İncelenmesi” adlı tez çalışması kapsamında 27 adet Küçük Muhsine halısı incelenmiştir. Kaynaklarda Küçük Muhsine köyü 13. yüzyıl Anadolu Selçukluları dönemine tarihlendirilmektedir. Köyün tarihi geçmişinde halı dokumacılığının olduğu bilinmektedir. İncelenen tez kapsamında Küçük Muhsine halılarının, kalite, boyut, düğüm türü, kullanılan malzeme gibi teknik özellikleri ile motif ve kompozisyonları incelenmiştir.

ABSTRACT

The Ethnography Museum of Konya was opened to service at 1975 by the General Directorate for Cultural Heritage and Museums.

The museum serves at a three-story reinforced-concrete construction in which there is a ground and first floor over the basement. Dr Mehmet Önder Conference Hall and Exhibition Hall of Museum is at the ground floor and there is a compartment At the basement floor where the carpets are exhibited. The administrative offices and storages of pieces are at the first floor.

There are carpet pieces that belong to Seljuk's', Ottoman and Republic period of Turkey and also some other carpet examples from different production centers of Anatolia. Among them, the most important examples are Seljuk's carpets which came from Beyşehir Eşrefoğlu Mosque and other pieces retrieved from Konya Alaeddin Mosque, Selimiye Mosque and Konya Mevlana Dervish Lodge. Among the exhibited carpets, there are important carpet production centers such as Karapınar, Sille, Ladik, Küçük Muhsine, Kavak, Karaman, Derbent on top of Uşak, Kula, Gördes, Mucur and Bergama. In addition, the ethnographic art collection of Refet Yardımcı and Kenan Özbel is displayed at the exhibition hall of the museum.

In the scope of the thesis which is "The Analysis of Küçük Muhsine Carpets in Ethnography Museum of Konya", 27 Küçük Muhsine carpets are examined. Küçük Muhsine Village's background is dated to 13th-century Anatolian Seljuk's era in the sources. It is known that there was a carpet weaving history in the past of village. Within the scope of this thesis, technical specialties such as the quality, size, type of pile knotting and material and also motives and compositions are studied

ÖNSÖZ

Kaynaklara göre tarihsel geçmişi 13.yüzyıl Ahilik Teşkilatına dayanan Küçük Muhsine köyüne ait Küçük (Keçi) Muhsine adıyla bilinen bir grup halı Konya Etnografya Müzesi'nde bulunmaktadır. Konya'nın Selçuklu ilçesine bağlı Küçük Muhsine köyünde dokunmuş olan bu halılar daha önce hiç incelenmemiş, bundan dolayı tez konusu "Konya Etnografya Müzesi'nde Bulunan Küçük Muhsine Halılarının İncelenmesi" olarak belirlenmiştir.

Tez çalışmalarım sırasında desteğini esirgemeyen Danışmanım Doç. Oya SİPAHİOĞLU'na, aldığım eğitim süresince bilgileriyle bana büyük katkıları olan bölüm hocalarım Prof. Nuray YILMAZ'a, Prof. İsmail ÖZTÜRK'e ve Prof. Elvan ÖZKAVRUK ADANIR'a tez çalışmam sırasında destek ve yardımlarını eksik etmeyen Öğr. Gör. Gonca KARAVAR, Arş Gör. Bahadır ÖZTÜRK ve Arş. Gör. Ersel KAVCI ÖZDEMİR ile diğer bölüm hocalarıma teşekkür ederim.

Müze'de yapılan çalışmalar süresince büyük katkıları olan Arkeolog Lütfü ÖNEL'e, ve Müze çalışanlarına, halılar ile ilgili görüşlerine başvurduğum Prof. Dr. Bekir DENİZ, Yrd. Doç. Öznur AYDIN, Öğr. Gör. Ahmet AYTAÇ'a ve Konya Mevlana Müzesi Müd. Yrd. Naci BAKIRCI'ya, dayanışma ve desteği için Uzm. Dr. Mustafa YAZICI ile Öğr. Gör. Berna İLERİ'ye, adını burada saymadığım pek çok arkadaşına, çalışmalarım sırasında maddi ve manevi destekleriyle yanımda olan anneme, babama ve bütün aileme teşekkür ederim.

Nurten KUBAT

İÇİNDEKİLER

KONYA ETNOGRAFYA MÜZESİ'NDE BULUNAN KÜÇÜK MUHSİNE HALILARININ İNCELENMESİ

YEMİN METNİ	ii
TUTANAK	iii
YÖK DÖKÜMANTASYON MERKEZİ TEZ VERİ FORMU	iv
ÖZET	v
ABSTRACT	vi
ÖNSÖZ	vii
İÇİNDEKİLER	viii
KISALTMALAR	x
ÇİZİMLER LİSTESİ	xi
FOTOĞRAFLAR LİSTESİ	xii
GİRİŞ	1

1. BÖLÜM

KONYA ETNOGRAFYA MÜZESİ VE KÜÇÜK MUHSİNE HALILARI

1.1.Konya Etnografya Müzesi'nin Tanıtımı	4
1.2.Küçük Muhsine Halıcılığı ve Tarihçesi	10

2. BÖLÜM

KONYA ETNOGRAFYA MÜZESİ'NDE BULUNAN KÜÇÜK MUHSİNE HALILARI ve KATALOG ÇALIŞMASI

2.1.Konya Etnografya Müzesi'nde Bulunan Küçük Muhsine Halılarının özellikleri	15
2.2.Katalog Çalışması	17
2.2.1. Küçük Muhsine Halı Yastıkları	17
2.2.2. Küçük Muhsine halı seccadeleri	30

2.2.3. Küçük Muhsine Halı Yollukları.....	82
2.2.4. Küçük Muhsine Halılarının Motif ve Kompozisyon Çizimleri ...	96
2.3.Uygulama Çalışmaları	110
SONUÇ	112
KAYNAKÇA	115
ÖZGEÇMİŞ	

KISALTMALAR

- a.g.e.:** Adı geçen eser
a.g.m.: Adı geçen makale
cm.: Santimetre
ev.: Çeviren
dm.: Desimetre
Env. No.: Envanter numarası
NO: Numara
Prof.: Profesör
S.: Eserin toplam sayfa sayısı
s.: Alıntı yapılan sayfalar
t.y.: Tarih yok
y.a.g.e.: Yukarıda adı geçen eser
y.y.: Yüzyıl
yy.: Yayın yeri yok

ÇİZİMLER LİSTESİ

Çizim 1	1528 envanter nolu Küçük Muhsine halısında müze envanterlerinde “ev motifi” olarak adlandırılan geometrik motifler	19
Çizim 2	1528 numaralı halı yastık bordür ve zemin motifleri	22
Çizim 3	5729 numaralı halı yastık zemin motifleri	26
Çizim 4	6189 numaralı halı yastık zemin motifleri	29
Çizim 5	1528 numaralı halı seccade bordür ve zemin motifleri	33
Çizim 6	6264 numaralı halı seccade bordür ve zemin motifleri	50
Çizim 7	6271 envanter numaralı Küçük Muhsine halı seccade zemin ve bordür motiflerinin detay çizimleri	67
Çizim 8	3728 envanter numaralı halı seccade zemin ve bordür motifleri	81
Çizim 9	3728 envanter numaralı halı seccade bordür motifleri	95
Çizim 10	Halı yastık grubu kompozisyon şeması	96
Çizim 11	Halı yastık grubu motif ve kompozisyon çizimleri	97
Çizim 12	Halı yastık grubu kompozisyon şeması	98
Çizim 13	Halı yastık grubu motif ve kompozisyon çizimleri	99
Çizim 14	Halı Seccade grubu kompozisyon şeması	100
Çizim 15	Halı seccade grubu motif ve kompozisyon çizimleri	101
Çizim 16	Halı Seccade grubu kompozisyon şeması	102
Çizim 17	Halı Seccade grubu motif ve kompozisyon çizimleri	103
Çizim 18	Halı Seccade grubu kompozisyon şeması	104
Çizim 19	Halı Seccade grubu motif ve kompozisyon çizimleri	105
Çizim 20	Halı Seccade grubu motif ve kompozisyon çizimleri	106
Çizim 21	Halı yolluk grubu kompozisyon şeması	107
Çizim 22	Halı yolluk grubu motif ve kompozisyon çizimleri	108
Çizim 23	Halı yolluk grubu motif ve kompozisyon çizimleri	109
Çizim 24	İncelenen halılardan tasarlanan Küçük Muhsine Halı Seccade	110
Çizim 25	İncelenen halılardan tasarlanan Küçük Muhsine Halı Seccade	111

FOTOĞRAFLAR LİSTESİ

Fotoğraf 1 Konya Etnografya Müzesi (Konya Life Dergisi web sitesi)	6
Fotoğraf 2 Müzede sergilenen bindallı kadın giysisi	7
Fotoğraf 3 Müze teşhir salonundan görünüş	8
Fotoğraf 4 Halıların sergilendiği salon	9
Fotoğraf 5 Etütlük halı- kilim deposu	9
Fotoğraf 6 Cicim seccade Konya Küçük Muhsine köyünde dokunmaktadır. Bulunduğu yer: “Yörük” Özel Koleksiyonu- Almanya, ebadı: 115 x 199 cm. teknik : seyrek motifli cicim dokuma tekniği bez ayağı- düz bez- zemin üzerine dokunmuş, mihrapları meydana getiren bantların içi baklavalılar halinde damalı zili tekniği ile doldurulmuştur.	13
Fotoğraf 7 1528 envanter nolu Küçük Muhsine halı yastık	18
Fotoğraf 8 1528 envanter nolu Küçük Muhsine halısında müze envanterlerinde “ev motifi” olarak adlandırılan geometrik motifler.....	19
Fotoğraf 9 5728 envanter numaralı Küçük Muhsine halı yastık.....	21
Fotoğraf 10 5728 envanter numaralı halı yastık zemin motifinden detay	22
Fotoğraf 11 5729 envanter numaralı Küçük Muhsine halı yastık.....	24
Fotoğraf 12 5729 envanter numaralı Küçük Muhsine halı yastığının arka yüzünde bulunan kilim dokuma	25
Fotoğraf 13 6189 envanter numaralı Küçük Muhsine halı yastık.....	28
Fotoğraf 14 6189 envanter numaralı Küçük Muhsine halı yastık motiflerinden detay	29
Fotoğraf 15 6258 envanter numaralı Küçük Muhsine halı seccade.....	31
Fotoğraf 16 6258 envanter numaralı Küçük Muhsine halı seccade arka yüzünden detay.....	32
Fotoğraf 17 6258 envanter numaralı Küçük Muhsine halı seccade çözü ipliklerinden detay.....	32
Fotoğraf 18 6259 envanter numaralı Küçük Muhsine halı seccade.....	35
Fotoğraf 19 6259 envanter numaralı Küçük Muhsine halı seccade motiflerinden detay	36

Fotoğraf 20 6259 envanter numaralı Küçük Muhsine halı seccade arka yüzünden detay.....	36
Fotoğraf 21 6260 envanter numaralı Küçük Muhsine halı seccade.....	38
Fotoğraf 22 6260 envanter numaralı Küçük Muhsine halı seccadenin arka yüzünden detay.....	39
Fotoğraf 23 halının envanter numarasını gösteren metal levha	39
Fotoğraf 24 6261 envanter nolu Küçük Muhsine halı seccade	41
Fotoğraf 25 6261 envanter nolu Küçük Muhsine halı seccadenin havlı yüzeyinde kayıplar bulunmaktadır.	42
Fotoğraf 26 6261 envanter nolu Küçük Muhsine halı seccadenin arka yüzünde görülen mavi renkle yazılmış rakamlar	42
Fotoğraf 27 6262 envanter nolu Küçük Muhsine halı seccade	44
Fotoğraf 28 6263 envanter nolu Küçük Muhsine halı seccade.....	46
Fotoğraf 29 6263 envanter nolu Küçük Muhsine halı seccadenin havlı yüzeyinde aşınmalar görülmektedir	47
Fotoğraf 30 6263 envanter nolu Küçük Muhsine halı seccadenin arka yüzünden ve kenarında bulunan mavi renkli kumaştan detay	47
Fotoğraf 31 6264 envanter numaralı Küçük Muhsine halı seccade.....	49
Fotoğraf 32 6264 envanter numaralı Küçük Muhsine halı seccadenin arka yüzünde görülen kumaşla yapılmış yama ve mavi mürekkeple yazılmış rakamlar.....	50 52
Fotoğraf 33 6266 envanter numaralı Küçük Muhsine halı seccade.....	
Fotoğraf 34 6266 envanter numaralı Küçük Muhsine halı seccadesinde yer alan kumaş ile yapılmış yama ve halının ön yüzünden detay	53 55
Fotoğraf 35 6267 envanter numaralı Küçük Muhsine halı seccade.....	
Fotoğraf 36 6267 envanter numaralı Küçük Muhsine halı seccadesinin arka yüzünde görülen rakamlar	56
Fotoğraf 37 6272 envanter numaralı Küçük Muhsine halı seccade.....	58
Fotoğraf 38 6272 envanter numaralı Küçük Muhsine halı seccadesinin saçakları ve arka yüzünde bulunan siyah rakamlar	59
Fotoğraf 39 6278 envanter numaralı Küçük Muhsine halı seccade.....	61

Fotoğraf 40 6278 envanter numaralı Küçük Muhsine halı seccadesinin motiflerinden detay	62
Fotoğraf 41 6276 envanter numaralı Küçük Muhsine halı seccade.....	64
Fotoğraf 42 6271 envanter numaralı Küçük Muhsine halı seccade.....	66
Fotoğraf 43 Envanter numarasını gösteren metal levha.....	67
Fotoğraf 44 6268 envanter numaralı Küçük Muhsine halı seccade.....	69
Fotoğraf 45 6268 envanter numaralı Küçük Muhsine halı seccadesinin arka yüzünden detay.....	70
Fotoğraf 46 6269 envanter numaralı Küçük Muhsine halı seccade.....	72
Fotoğraf 47 6269 envanter numaralı Küçük Muhsine halı seccadesinin arka yüzü zemin motiflerinden detay.....	73
Fotoğraf 48 6270 envanter numaralı Küçük Muhsine halı seccade.....	75
Fotoğraf 49 1578 envanter numaralı Küçük Muhsine halı seccade.....	77
Fotoğraf 50 1578 envanter numaralı Küçük Muhsine halı seccadesinin arka yüzünde 10x10 cm2lik cetvelle yapılan düğüm sıklığı analiz çalışması	78
Fotoğraf 51 3728 envanter numaralı Küçük Muhsine halı seccade.....	80
Fotoğraf 52 3728 envanter numaralı Küçük Muhsine halı seccadenin arka yüzünden detay.....	81
Fotoğraf 53 6265 envanter nolu Küçük Muhsine halı yolluk	83
Fotoğraf 54 6265 envanter nolu Küçük Muhsine halı yolluk havlı yüzeyinden detay.....	84
Fotoğraf 55 6273 envanter numaralı Küçük Muhsine halı yolluk.....	86
Fotoğraf 56 6273 envanter numaralı Küçük Muhsine halı yolluk arka yüzünden detayı	87
Fotoğraf 57 6274 envanter numaralı Küçük Muhsine halı yolluk.....	89
Fotoğraf 58 6274 envanter numaralı Küçük Muhsine halı yolluk arka yüzünden detay.....	90
Fotoğraf 59 6275 envanter numaralı Küçük Muhsine halı yolluk.....	92
Fotoğraf 60 6277 envanter nolu Küçük Muhsine halı yolluk.....	94
Fotoğraf 61 6277 envanter nolu Küçük Muhsine halı yolluk arka yüzünden detay	95

GİRİŞ

1077 yılında kurulan ve 1308 yılına kadar varlığını sürdüren Anadolu Selçuklu Devleti döneminde, Türkmen çevrelerinde oluşturulan sosyal, kültürel ve siyasi kuruluşlardan biri de Ahi Teşkilatı (Ahiyan-ı Rum) olduğu edinilen bilgilerdendir. Ahi teşkilatının ilk olarak Orta Anadolu'da Kayseri'de 13.yüzyılın başlarında kurulduğu ve bu yüzyıl içinde Anadolu'nun geneline yayıldığı bilinmektedir.¹

13.yüzyıl Anadolu Selçukluları döneminde, Türkmen erkeklerin üyesi olduğu Ahi Örgütü ile birlikte Anadolu Bacıları (Bacıyan-ı Rum) isimli bir kadın örgütlenmesi oluşmuş ve bu örgüt ile kadınlara çeşitli olanaklar sağlamıştır. Sanata, ilime ve ahlaka son derece önem veren Ahilik teşkilatında kadınlara da ekonomik ve sosyal hayatta önemli görevler düşmüştür. Bacıyan-ı Rum teşkilatının ilk olarak ahilikle birlikte Kayseri, Konya, Kırşehir, Ankara, Larende gibi büyük yerleşim merkezlerinde kurulmuştur. Teşkilatın kadınları sosyal, kültürel, askeri faaliyetler içerisinde aktif olarak görev almışlardır. Bacıyan-ı Rum teşkilatının kadınları hem savaş sırasında eşlerinin yanında mücadele etmişler, hem de sanatta, kültürde, edebiyatta, ekonomik ve sosyal alanlarda çalışmışlardır. Bununla beraber teşkilat üyesi olan kadınlar halı ve kilim dokumacılığı, çadırcılık, keçecilik, örgücülük, çeşitli kumaşların imalatı gibi alanlarda üretim yapmışlardır.²

Moğolların Anadolu'yu işgalinden sonra Ahilerin ve Bacıyan-ı Rum teşkilatının iş yerleri yağmalanmış, mallarına el konulmuştur. Bunun sonucu olarak Ahi Teşkilatı ve Bacıyan-ı Rum üyeleri Moğol zulmünden kaçarak buldukları yerden uzak köy ve kasabalara göç etmişlerdir. Yaşamlarını buralarda sürdürerek, yaptıkları halı ve kilim dokumacılığı, çadırcılık, keçecilik, örgücülük gibi el

---

¹ www.etarikh.net, 21.05.2012

² Mikail Bayram, "Bacıyan-ı rum (Anadolu Bacıları) ve Fatma Bacı", **Türkler** c: 6, Yeni Türkiye Yayınları, 2002, 374 s. ,Selahattin Döğüş, Bacıyan-ı Rum (Anadolu'da Kadın Teşkilatı) Nedir?, [http://gunceltarih.blogcu.com/baciyan-i-rum-anadolu-da-kadin-teskilati-nedir/\(03.05.2012\)](http://gunceltarih.blogcu.com/baciyan-i-rum-anadolu-da-kadin-teskilati-nedir/(03.05.2012)), <http://blog.milliyet.com.tr/Blog.aspx?BlogNo=136213>, 10,10,2008 Tarihli yazı, (03.05.2012)

sanatlarını da bu köylere taşımışlardır. Kaynaklardan edinilen bilgilere göre göç edilen bu köylerden biri de Küçük Muhsine köyüdür.³

Tez çalışmasının konusunu oluşturan Küçük Muhsine köyü halıları da Konya Etnografya Müzesinde bulunmaktadır.

Tez çalışması için bir müze ve bu müzede bulunan halılara yönelik katalog çalışması düşünülmüş, bu doğrultuda Konya Etnografya Müzesi ile bağlantı kurulmuştur. Yapılan görüşmelerde Müze’de incelenmek üzere 19. -20. yüzyıla tarihlendirilmiş Küçük Muhsine halıları olduğu bilgisine ulaşılmıştır. Daha önce ilk kez lisans eğitimi sırasında Prof. İsmail Öztürk tarafından da bu halılarla ilgili kısa bilgilerin edinilmiş olması, tez konusunun seçilmesinde belirleyici olmuştur.

Konya Etnografya Müzesi’nde Şubat 2012’de yaklaşık 10 gün süren bir araştırma çalışması yapılmıştır. Yapılan çalışmalarda Müze’den halı envanter bilgileri alınmış, halıların fotoğrafları çekilmiştir. Çalışma için halı kimlik formu oluşturulmuş ve bu formda halıların boyutları, kaliteleri, düğüm türleri, kullanılan malzeme, renk ve kompozisyon özellikleri ile ilgili bilgiler sunulmuştur. Ayrıca Konya Selçuk Üniversitesi kütüphanesinde konu ile ilgili kaynak taraması yapılmış ancak yeterli kaynak bulunamamıştır.

Konuyla ilgili olarak yazılı ve görsel kaynaklar taranmıştır. Küçük Muhsine halıları ile ilgili olarak Prof. Dr. Bekir Deniz, Yard. Doç. Öznur Aydın ve Öğr. Gör. Ahmet Aytaç’ın sözlü bilgilerine başvurulmuştur. Hem yapılan kaynak taramasında hem de sözlü görüşmelerde Küçük Muhsine köyü ve halıları hakkında yeterli bilgi ve belge olmadığı bilgisine ulaşılmıştır.

Tez çalışmaları sırasında yeterli kaynak olmamasının yanı sıra karşılaşılan bir diğer zorluk da Müze çalışanlarının yoğun çalışması sebebiyle fotoğraf çekimi ve halıların analizi için yeterli sürenin sağlanamamasıdır. Ayrıca mekânın küçüklüğü ve ışık yetersizliği nedeniyle fotoğraflanması sırasında zorluklar yaşanmıştır.

---

³ Mikail Bayram, “ Bacıyan-ı rum (Anadolu Bacıları) ve Fatma Bacı”, **Türkler** c: 6, Yeni Türkiye Yayınları, 2002, 374-375 s. , Müze, Kültür Bakanlığı Anıtlar ve Müzeler Genel Müdürlüğü, Sayı: 8, Selçuk Üniversitesi Basımevi, 1993, Konya, 18 s.

Bu çalışmalar sonucunda tez iki bölümden oluşmaktadır. “Konya Etnografya Müzesi ve Küçük Muhsine Halıları” adlı tezin birinci bölümü “Konya Etnografya Müzesi’nin Tanıtımı, Küçük Muhsine Halıcılığı ve Tarihçesi”nin anlatıldığı alt başlıklardan oluşmaktadır. “Konya Etnografya Müzesi’nin Tanıtımı” alt başlığında Türkiye’de müzecilik çalışmaları, tarihçesi ile Konya Etnografya Müzesi’nin tanıtımı yapılmıştır. Ayrıca bu bölümde Müze’de bulunan eserler hakkında bilgi verilmiştir. Küçük Muhsine Halıcılığı ve Tarihçesi adlı alt başlık kaynaklarda yer alan bilgiler doğrultusunda oluşturulmuştur. Tezin “Konya Etnografya Müzesi’nde Bulunan Küçük Muhsine Halıları ve Katalog Çalışması” adlı ikinci bölümünde “Konya Etnografya Müzesi’nde Bulunan Küçük Muhsine Halılarının özellikleri, Katalog Çalışması, Küçük Muhsine Halılarının Motif, Kompozisyon ve Şema Çizimleri ile Uygulama Çalışmaları” yer almıştır. “Katalog Çalışması” başlığı altında incelenen halılar Küçük Muhsine Halı Yastıkları, Küçük Muhsine Halı Seccadeleri, Küçük Muhsine Halı Yollukları olarak sınıflandırılmıştır. Bu bölümde halıların düğüm sıklığı, boyutları, renk, motif ve kompozisyon özellikleri ile durumlarının değerlendirilmesi yapılmıştır. “Uygulama Çalışması” adlı son alt başlığında ise incelenen halıların kompozisyon ve şema çizimleri yapılmıştır. Halıların motifleriyle iki adet yeni halı tasarım çalışması yapılmıştır.

1. BÖLÜM

KONYA ETNOGRAFYA MÜZESİ VE KÜÇÜK MUHSİNE HALILARI

1.1.Konya Etnografya Müzesi'nin Tanıtımı

Etnografya Müzeleri, maddi ve manevi kültür öğeleri ile ilgili eşyaları düzenli bir biçimde toplayan, sınıflandıran, koruyan ve sergileme amacı taşıyan kuruluşlardır. Müzeler bir ulusun ekonomik, kültürel, toplumsal, sanatsal oluşumunu ve gelişimini anlatan, ülkenin kültür tarihine ışık tutan bir kurumdur. Son yıllarda yaşanan endüstrileşme ve hızlı bilgisayar çağı kültürümüzde köklü bir geçmişe sahip maddi kültür öğelerimizin hızla kaybolmasına neden olmuştur. Toplumun bilimsel ve kültürel geçmişini yansıtan müzeler aynı zamanda geleceği şekillendirecek öğeleri araştıran, toplayan, sergileyen, belgeleyen, yaşatan ve yönlendiren yaygın bir eğitim kurumu olarak tanımlanmaktadır. Uluslararası Müzeler Konseyi (ICOM) müzeyi tanımlarken şu ifadeleri kullanmıştır: *“Müze, kültürel değer taşıyan unsurlardan oluşan bir bütünü çeşitli biçimlerde korumak, incelemek, değerlendirmek özellikle halkın beğenisinin yükselmesi ve eğitimi için sergilemek amacıyla kamu yararına yönetilen sürekli bir kurum”dur*⁴

13 Haziran 1891 tarihinde II. Abdülhamit'in onayı ve Osman Hamdi Bey'in çabaları ile ülkemizde ilk müze açılmıştır. Cumhuriyetin ilanı ile birlikte Atatürk'ün ilgisiyle tüm yurttaki pek çok konuda olduğu gibi müzecilik alanında da etkin bir kurumsallaşma başlamıştır. Bu dönemde Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı kuruluşlar arasında "Milli kültürümüzü korumak ve gençlerimizi milli kültür içinde yetiştirmek" amacıyla bir Hars Müdürlüğü (Kültür Müdürlüğü) ve ayrıca dönemin fikir adamlarından oluşan bir kültür komisyonu kurulmuştur.⁵

27.12.1924 tarih ve 646 sayılı Milli Eğitim Bakanlığı emriyle İstanbul'da ilk olarak Prof. Celal Esat Arseven'in ve daha sonra 21.5.1925 tarih ve 3585 sayılı

---

⁴ Elvan Anmaç, “İzmir Etnografya Müzesi Deposunda Bulunan İpek ve Floş Halılar”, 8. El Sanatları Sempozyumu, 13-15 Kasım 2002, İzmir, 14 s.

⁵ Elvan Anmaç, “İzmir Etnografya Müzesi Deposunda Bulunan İpek ve Floş Halılar”, 8. El Sanatları Sempozyumu, 13-15 Kasım 2002, İzmir, y.a.g.e. . 15 s.

İsmail Öztürk, **Geleneksel Türk El Sanatlarına Giriş**- Dokuz Eylül Yayınları, İzmir, 2003, 65 s

kararıyla İstanbul Müzeleri Müdürü Halil Ethem Eldem başkanlığında Halk müzesi kurulması için özel bir komisyon oluşturulmuştur. Komisyon tarafından satın alınan 1250 eser önce Darülfünunda saklanmış,1924 yılında Prof. Meszaroş'un Halk Müzesi kurmakla resmen görevlendirilmesinin ardından 12.8.1926 tarihli kararla bu koleksiyon Süleymaniye Külliyesi'nde bir binaya taşınmıştır.⁶

Milli Eğitim Bakanı Mustafa Necati'nin bakanlık çalışması döneminde Hars Dairesinin Müzeler, Kütüphaneler ve Güzel Sanatlar şubelerine ayrılması üzerine, 1.6.1927 tarihinde Ankara'da yapımı tamamlanan Etnografya Müzesi kurularak Müdürlüğüne Hamit Zübeyir Koşay atanmıştır.⁷

Müzenin kuruluşu sırasında Halk Müzesi, Milli Müze, Hars Müzesi gibi adlar önerilmiş, sonuçta Etnografya Müzesi olarak adlandırılmasına karar verilmiştir. 18.7.1930 yılında halkın ziyaretine açılan Müze, 1938–1953 yılları arasında Atatürk'e vefatından sonra ev sahipliği yapmıştır. Müze 6–14 Ekim 1956 tarihinde Uluslararası Müzeler Alanında Hamle haftası nedeniyle yeni bir düzenleme ile tekrar halkın ziyaretine açılmıştır.⁸

Bu tarihi süreçte müzelerde önemli değişiklikler olmuş, müzelerin koruma ve sergileme amacı dışında eğitim planı içerisinde de olması gerekliliği tartışılmaya başlanmıştır. Bu tartışmaların sonucunda müzeler, sadece kaybolmaya yüz tutmuş veya kaybolma tehlikesi bulunan kültür varlıklarını saklamaya yarayan bir mekan olmaktan çıkıp geçmişi insanlara anlatmaya çalışan eğitici ve öğretici bir kuruma dönüştürülmüştür.⁹

---

⁶ İsmail Öztürk, **Geleneksel Türk El Sanatlarına Giriş**- Dokuz Eylül Yayınları, İzmir, 2003, 66 s.

⁷Y.a.g.e., 66 s.

⁸Y.a.g.e., 67 s.

⁹ Elvan Anmaç, “İzmir Etnografya Müzesi Deposunda Bulunan İpek ve Floş Halılar”, 8. El Sanatları Sempozyumu, 13-15 Kasım 2002, İzmir, 14-15 s.

Tez çalışmasının yapıldığı Konya Etnografya Müzesi ilk olarak eğitim amaçlı inşa edilmiş, 1975 yılında Etnografya Müzesi olarak hizmete açılmıştır. Müze sonraki yıllarda Türk- İslam Sanatları Müzesi adıyla da anılmıştır.¹⁰

Müze; bodrum üzerine zemin ve birinci kat olmak üzere üç katlı betonarme bir yapıda hizmet vermektedir. Zemin katta Dr. Mehmet ÖNDER¹¹ konferans salonu, müze teşhir salonu ve bodrum katta halıların sergilendiği bölüm yer almaktadır. Birinci katta idari hizmet büroları ve eser depoları bulunmaktadır.

Fotoğraf 1 Konya Etnografya Müzesi (Konya Life Dergisi web sitesi)

Müze teşhir salonunda Refet YARDIMCI ve Kenan ÖZBEL'in etnografik eser koleksiyonu ile Konya çevresine ait geleneksel Türk El Sanatları ürünleri sergilenmektedir.

Refet Yardımcı¹² Koleksiyonu; 24 Kasım 1976 tarihinde müzeye kazandırılmış ve toplam 90 parçadan oluşmaktadır. Eserlerin büyük bir bölümünü 19. yüzyıl kadın ve erkek kıyafetleri, takılar ve çeşitli etnografik eşya meydana

---

¹⁰ http://tr.wikipedia.org/wiki/Konya_Etno%C4%9Frafya_M%C3%BCzesi (26.03.2012), <http://www.tarihbilinci.com/forum/mimari-eserler-68/konya-etnografya-muzesi-8727/> (26.03.2012)

¹¹ Mehmet ÖNDER: (1926-2004), Sanat Tarihçi- Üniversite mezuniyetinden 1963 yılına kadar Konya Etnografya Müze Müdürlüğü yapmıştır. <http://www.msxlab.org/forum/soru-cevap/241846-mehmet-onder-kimdir-hayati-ve-calismalari> (26.03.2012)

¹² Refet YARDIMCI ile ilgili bilgiye ulaşılamamıştır.

getirmektedir. Bunların yanı sıra Konya çevresine ait çok sayıda bindallı kadın kıyafetleri de bulunmaktadır.¹³

Fotoğraf 2 Müzede sergilenen bindallı kadın giysisi

Kenan Özbel¹⁴ Koleksiyonunu 193 parça eser meydana getirmektedir. Eserlerin büyük bir bölümünü çeşitli iğne oyaları oluşturmaktadır. Genellikle 19. yüzyıldan kalan sevai, serenk, seraser, kutnu, kemha, çatma gibi kumaş örnekleri çerçeveli olarak sergilenmektedir. Para, tütün, saat ve mühür keselerinin de renk ve motif bakımından farklı örnekleri sergilenmektedir.¹⁵

¹³<http://www.tarihibilinci.com/forum/mimari-eserler-68/konya-etnografya-muzesi-8727/> (26.03.2012)

¹⁴Kenan ÖZBEL: (1905-1989) Anadolu koleksiyoncusu, yazar, öğretim üyesi
http://tr.wikipedia.org/wiki/Kenan_%C3%96zbel

¹⁵ <http://www.tarihibilinci.com/forum/mimari-eserler-68/konya-etnografya-muzesi-8727/> (26.03.2012)

Fotoğraf 3 Müze teşhir salonundan görünüş

Müzedede ayrıca Selçuklu ve Osmanlı dönemine ait değişik boyutlarda madeni anahtar ve kilit örnekleri, mutfak kapları, Osmanlı dönemi hat sanatı örnekleri ile Kur'an-ı Kerim ve diğer el yazmaları sergilenmektedir.¹⁶

Müzenin bodrum katında bulunan halı teşhir bölümünde Selçuklu, Osmanlı ve Cumhuriyet dönemine ait halı parçaları ile birlikte Konya bölgesi başta olmak üzere Anadolu'nun değişik halı merkezlerinde dokunmuş örnekler bulunmaktadır. Bunlar arasında Beyşehir Eşrefoğlu Camii'nde bulunan Selçuklu halıları ile Konya Alâeddin Cami, Selimiye Camii ve Konya Mevlana Dergâhı'ndan müzeye kazandırılan halılar en önemli örneklerdendir.¹⁷

---

¹⁶ Konya Etnografya Müzesi Tanıtım Broşürü 2010

¹⁷ Y.g.a.e.

Fotoğraf 4 Halıların sergilendiği salon

Sergilenen halılar arasında ayrıca Konya bölgesinden Karapınar, Sille, Ladik, Küçük Muhsine, Kavak, Karaman, Derbent halıları ile Uşak, Kula, Gördes, Mucur, Bergama gibi önemli halı merkezlerinin örnekleri de yer almaktadır.¹⁸

Fotoğraf 5 Etütlük halı- kilim deposu

¹⁸Y.a.g.e.

1.2.Küçük Muhsine Halıcılığı ve Tarihçesi

13.yüzyılın başlarında Anadolu Selçukluları döneminde, Türkmen erkeklerin mensup olduğu Ahi Örgütü¹⁹ (Ahiyan-ı Rum'un) yanında, Anadolu Bacıları (Bacıyan-ı Rum) isimli bir kadın örgütlenmesinin de olduğu kaynaklardan edinilen bilgiler arasındadır. Ahiliğin kurucusu olan Ahi Evran'ın eşi "Fatma Bacı" tarafından kurulan bu örgütün kadınlara çeşitli olanaklar sağladığı bilinmektedir.²⁰

Anadolu Bacıları (Bacıyan-ı Rum) teşkilatı hakkında ilk bilgilerin Aşık Paşazade tarafından 1481 yılında yazılmış "Tarih-i Al-i Osman" adlı eserinde yer aldığı kaynaklarda geçen bilgiler arasındadır.²¹

Ahilikte sanata, ilime ve ahlaka son derece önem verilmiş kadınlar da ekonomik ve sosyal hayatta önemli bir rol üstlenmiştir. Kadınların örgütlenip gelişmeleri için Ahi Evran'ın eşi Fatma Bacı, dünyanın ilk kadın örgütü olan " Bacıyan-ı Rum" teşkilatını kurmuştur. Bacıyan-ı Rum teşkilatı Hacı Bektaş Veli'ye yakınlığı ile de bilinmektedir.²²

Bacıyan-ı Rum teşkilatının ilk olarak ahilikle birlikte Kayseri, Konya, Kırşehir, Ankara, Larende gibi büyük yerleşim merkezlerinde kurulduğu bilinmektedir. Bu teşkilatın kadınları sosyal, kültürel ve askeri ve faaliyetler içerisinde aktif olarak yer almışlardır. Bacıyan-ı Rum teşkilatının amacı Anadolu kadınlarının hem savaş sırasında eşlerinin yanında mücadele etmeleri hem de sanatta, kültürde, edebiyatta, ekonomik ve sosyal alanlarda kalkınıp gelişmesini sağlamaktır.

---

¹⁹ **Ahilik**, Ahi Evran tarafından Hacı Bektaş-ı Veli tavsiyesiyle kurulan esnaf dayanışma teşkilatıdır. Aslen Horasan Kökenli olup Selçuklu ve Osmanlı dönemlerinde Anadolu'da yaşayan Türkmen halkın sanat, ticaret, ekonomi gibi çeşitli meslek alanlarında yetişmelerini sağlayan, onları hem ekonomik hem de ahlaki yönden yetiştiren, çalışma yaşamını iyi insan meziyetlerini esas alarak düzenleyen bir örgütlenmedir. Kendi kural ve kurulları vardır. Günümüzün esnaf odalarına benzer bir işlevi olan Ahilik iyi ahlakın, doğruluğun, kardeşliğin, yardımseverliğin kısacası bütün güzel meziyetlerin birleştiği bir sosyo-ekonomik düzendir. Ahi Evran'a *Ahi Baba* da denir. <http://tr.wikipedia.org/wiki/Ahilik> (04.05.2012)

²⁰ <http://blog.milliyet.com.tr/Blog.aspx?BlogNo=136213>, 10.10.2008 (03.05.2012)

²¹ Mikail Bayram, " Bacıyan-ı rum (Anadolu Bacıları) ve Fatma Bacı", Türkler c: 6, Yeni Türkiye Yayınları, 2002, 365 s. , <http://blog.milliyet.com.tr/Blog.aspx?BlogNo=136213> , 10.10.2008 Tarihli yazı (03.05.2012), Selahattin Döğüş, Bacıyan-ı Rum (Anadolu'da Kadın Teşkilatı) Nedir?, <http://gunceltarih.blogcu.com/baciyani-rum-anadolu-da-kadin-teskilati-nedir/> (03.05.2012)

²² <http://blog.milliyet.com.tr/Blog.aspx?BlogNo=136213>, 10.10.2008 (03.05.2012)

Bununla beraber teşkilat üyesi olan kadınlar halı ve kilim dokumacılığı, çadırcılık, keçecilik, örgücülük, çeşitli kumaşların imalatı gibi alanlarda üretim yapmışlardır. Ayrıca dokudukları kumaşlardan yeniçerilerin başlarına giydikleri külah (akbörk) ve diğer giysileri yaptıkları da bilinmektedir Osmanlıların kuruluş dönemindeki askeri kıyafetlerin (üniforma) bacılar tarafından dikildiği edinilen bilgiler arasındadır.²³

Mikail Bayram, örnekleri günümüze kadar gelen Anadolu Selçukluları döneminin halı ve kilimlerinin Bacıyan-ı Rum teşkilatının dokuma atölyelerinde dokunmuş ve geliştirilmiş olduğunu ifade etmektedir.²⁴

Moğollar Anadolu'yu işgal ettikten sonra Ahi ve Türkmenler, birçok yerde katliamlar yapan Moğolların iktidarına direnmiş, mücadele etmişlerdir. Anadolu'da bu duruma maruz kalan Ahiler ve Bacıyan-ı Rum teşkilatının iş yerleri yağmalanmış, mallarına el konulmuştur. Bu durum Ahi Teşkilatının ve Bacıyan-ı Rum üyelerinin Moğol zulmünün ulaşamayacağı ücra yerlere göç etmelerine neden olmuştur. İlk olarak Kayseri, Konya, Kırşehir, Ankara ve Larende'de örgütlenen Bacıyan-ı Rum, Moğol istilasından sonra Anadolu'nun diğer köy ve kasabalarına dağılarak buralarda yerleşim yerleri oluşturmuştur.²⁵

Bu siyasi gelişmeler sonucunda Bacıyan-ı Rum teşkilatının yaptığı halı kilim dokumacılığı, örgücülük, keçecilik ve benzeri diğer el sanatları şehirlerden köylere doğru yayılmıştır. Teşkilat üyesi kadınlar köylerde de bu el sanatlarını icra etmeye başlamıştır. Özellikle Orta Anadolu'da köylere göç eden bu teşkilat faaliyetlerini köylerde de sürdürmüşlerdir.²⁶

---

²³ Mikail Bayram, "Bacıyan-ı rum (Anadolu Bacıları) ve Fatma Bacı", **Türkler** c: 6, Yeni Türkiye Yayınları, 2002, 374 s. , <http://blog.milliyet.com.tr/Blog.aspx?BlogNo=136213>, 10,10,2008 Tarihli yazı, (03.05.2012), Selahattin Döğüş, Bacıyan-ı Rum (Anadolu'da Kadın Teşkilatı) Nedir?, <http://gunceltarih.blogcu.com/baciyani-rum- Anadolu-da-kadin-teskilati-nedir/> (03.05.2012)

²⁴ Mikail Bayram, "Bacıyan-ı rum (Anadolu Bacıları) ve Fatma Bacı", **Türkler** c: 6, Yeni Türkiye Yayınları, 2002, 376 s.

²⁵ Mikail Bayram, "Bacıyan-ı rum (Anadolu Bacıları) ve Fatma Bacı", **Türkler** c: 6, Yeni Türkiye Yayınları, 2002, 374-375 s. , Müze, Kültür Bakanlığı Anıtlar ve Müzeler Genel Müdürlüğü, Sayı: 8, Selçuk Üniversitesi Basımevi, 1993, Konya, 18 s.

²⁶ Mikail Bayram, "Bacıyan-ı rum (Anadolu Bacıları) ve Fatma Bacı", **Türkler** c: 6, Yeni Türkiye Yayınları, 2002, 375 s.

Bugün Konya'nın kuzeyinde bulunan Başara köyü, Ahi Teşkilatı'nın o dönemde yerleştiği bir köy olup dokumacılığının kökenleri oldukça eskiye dayanmaktadır. "Başara halısı" olarak bilinen halıların motif ve desen özellikleri Bacıyan-ı Rum kadınlarının o dönemde dokuduğu halılar ile benzer olduğu bilinmektedir.²⁷

Tez çalışmasına konu olan Küçük Muhsine köyünün Anadolu Selçukluları dönemine kadar gittiği edinilen bilgiler arasındadır. Kaynaklardan elde edilen bu bilgilere göre Konya ili Selçuklu ilçesinde Ulu Muhsine ve Kiçi Muhsine adlarında yan yana iki köy bulunmaktadır. Bilindiği gibi Muhsine kadın ismidir. Kiçi Muhsine ve Ulu Muhsine'nin iki kardeş olup düşmandan kaçarak bu köylerdeki mağaralara saklandıkları ve bu köylerin adı geçen iki kardeş tarafından kurulduğu bilgisi kaynaklarda geçmektedir.²⁸

Bu iki köyde halı ve cicim dokuma yapıldığı bilinmektedir. Dokunan halı ve cicimlerin menşei de bu köylere adlarını veren Ulu Muhsine, Kiçi Muhsine adlı kız kardeşlere dayanmaktadır. Belkıs Acar, Kiçi Muhsine köyünde dokunan halı ve kilimlerin bir menşee dayandığını belirtmekte, bu halı ve cicimlerin bir tarikat lideri tarafından bu köye getirilmiş olabileceğini ifade etmektedir.²⁹

---

²⁷ Mikail Bayram, "Bacıyan-ı rum (Anadolu Bacıları) ve Fatma Bacı", **Türkler** c: 6, Yeni Türkiye Yayınları, 2002, 375 s.

²⁸ Y.a.g.e. , 375 s.

²⁹ Mikail Bayram, "Bacıyan-ı rum (Anadolu Bacıları) ve Fatma Bacı", **Türkler** c: 6, Yeni Türkiye Yayınları, 2002, 375 s. , Belkıs Acar, "Bir Grup Anadolu Yayımları Üzerinde Bir Araştırma", **Türkiyemiz Sanat Dergisi**, Sayı:33, 1981, 38-41 s.

Fotoğraf 6 Cicim seccade Konya Keçi Muhsine köyünde dokunmaktadır. Bulunduğu yer: “Yörük” Özel Koleksiyonu- Almanya, ebadı: 115 x 199 cm. teknik : seyrek motifli cicim dokuma tekniği bez ayağı- düz bez- zemin üzerine dokunmuş,

mihrapları meydana getiren bantların içi baklavalar halinde damalı zili tekniği ile doldurulmuştur³⁰.

Kiçi Muhsine adı zamanla halk arasında Keçi Muhsine şeklini almıştır. Ancak kaynaklarda Küçük Muhsine ismiyle geçmektedir.³¹

Köy Konya ili Selçuklu ilçesine bağlıdır. İle ve ilçeye uzaklığı 25 km. olup yaklaşık 200 haneli bir köydür. Dağ köyü olması itibariyle hayvancılık önemli bir geçim kaynağıdır³²

Köyün internet sitesinde köyde mevcut tezgah sayısı 10 adet olduğu ifadesi yer almaktadır. Ancak 28.06.2012 tarihinde köy muhtarı Muammer Odabaşı ile yapılan görüşmede tezgâhların olduğu ancak yaklaşık 20 yıldır hiç dokuma yapılmadığı bilgisine ulaşılmıştır.³³

---

³⁰ Belkıs Balpınar Acar, "Kilim, Cicim, Zili, Sumak Türk Düz Dokuma Yaygıları" Eren Yayınları, İstanbul 1982, 80-81 s.

³¹ Hasan Eren, Türk Yer Adları, 93 s. , <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/12/839/10622.pdf>
28.05.2012

³² <http://www.kucukmuhsine.com> (02.05.2012)

³³ Muammer Odabaşı, Küçük Muhsine Köyü Muhtarı

2. BÖLÜM

KONYA ETNOGRAFYA MÜZESİ'NDE BULUNAN KÜÇÜK MUHSİNE HALILARI ve KATALOG ÇALIŞMASI

2.1.Konya Etnografya Müzesi'nde Bulunan Küçük Muhsine Halılarının özellikleri

Konya Etnografya Müzesi'nde bir adet halı sergide diğerleri depoda olmak üzere toplam 27 adet küçük muhsine halısı bulunmaktadır. Tez kapsamında, toplam 27 adet halı incelenmiştir. Bu halılardan biri müzenin zemin katında sergi salonunda sergilenmektedir incelenen diğer halılar depoda yer almaktadır. Halılar müzeye gelmeden önce buldukları camide yer yer tahribata uğramış durumdadır. Müze envanter defterlerinde her bir halıya envanter numarası verilmiştir. Bu halılar renk, desen, teknik ve kompozisyon açısından birbirine çok benzemektedir.

İncelenen halılar Küçük Muhsine Köyü Büyük (Merkez) Camiinden ya da özel şahıslardan satın alma veya hediye etme yoluyla farklı tarihlerde müzeye kazandırılmıştır. köyün camii hocası Mahmut Altınbaş ile yapılan sözlü görüşmede caminin 1260 (Rumi takvi m) 1845 (Miladi takvim) yılında yapıldığı öğrenilmiştir. Halıların müzeye geliş yeri olarak bir cami ve beş farklı kişiden satın alınan halılar, tarihleri ile beraber müze envanter defterlerinde kayıtlıdır. Müze envanter defterlerinde halıların camiye kimler tarafından ve ne zaman bağışlandığına dair bilgi mevcut değildir.

Bu çalışma sırasında incelenen halılar 3 grupta değerlendirilmiştir. Bunlar halı yastık³⁴, halı seccade ve halı yolluklar olarak gruplandırılmıştır. Halı yastık grubunda 4, halı seccade grubunda 18, halı yolluk grubunda 5 adet halı bulunmaktadır.

---

³⁴ Halı Yastık; 45x90 cm, 50x87 cm, 50x100 cm boyutlarında dokunmuş, içi saz, ot, yün, pamuk gibi maddelerle doldurulmuş yastıkların kılıfı üzerine dikilerek ya da geçirilerek kullanılır. Halı Yastıkların ön yüzleri havlı dokuma, arka kısımları ise bazen tek renk bazense çizgili şeklinde aynı çözümler üzerinde kilim olarak dokunur kilim dokuması yapılmamış halı yastıkların arkasına kumaş dikilir. Halı yastıkların dokunma yönü ve kompozisyonu dikey yönde olup kullanımı ise yatay yöndedir. Ancak yatay dokunmuş örnekler bulunmaktadır. Halı yastıklar; oturma ve misafir odalarında yaslanmak için duvarlara dizilir. Ayrıca yere serip oturmak için yani bir bakıma minder gibi de kullanılır. Bu yastıklar sedir ya da minderlerinin duvar

İncelenen halılar müze envanter kayıtlarına göre 19.-20. yy'a dayandırılmaktadır. Bu halılar genellikle halı seccade tipindedir. Küçük Muhsine halı yastık grubundaki yastıklarda birbirinden farklı motifler kullanılmıştır. Halı seccade ve halı yolluklar grubundaki halılar motif, kompozisyon ve şema olarak benzer özellikler göstermektedir. Halıların kompozisyonunda genellikle geometrik motifler ön plandadır. Bununla birlikte stilize edilmiş çiçek bitki motifleri de yer almaktadır. Halılarda genellikle üç ya da iki ince bordür ve iki kısa kenar bordürü bulunmaktadır. Bu halıların zemininde geometrik motifler yoğun olarak yer almaktadır. Halılar oldukça canlı renklerde. Çözümlerde genellikle krem (doğal yün rengi) bazen kahverengi renklerle büküm verilmiş iki renkli iplik kullanılmıştır. Atkılarda genellikle kahverengi, açık kahverengi, krem rengi bazen siyah ve kırmızı renkli iplik kullanılmıştır. İlmelerde kırmızı, turuncu bordo, sarı, mavi, lacivert, kahverengi, krem rengi (doğal yün rengi), yeşil, mor, kiremit rengi, siyah, pembe, beyaz, renkli iplikler kullanılmıştır. Konturların genelin de siyah renkli iplik kullanılmıştır. İncelenen halılarda çözgü iplikleri S büküm yönünde olup atkı ve ilmelerin iplik büküm yönü halılarda oluşabilecek tahribattan dolayı tespit edilememiştir. Havlı yüzeydeki aşınmalar sebebiyle halılardan hav ölçüsü alınamamıştır. Halılarda müzeye gelemeden önceki dönemlerde yapıldığı anlaşılan dikme ve yama (bez parçaları) işlemleri görülmektedir. Çözgü, ilme, atkı yün malzemeden yapılmıştır. Gördes (Türk) düğüm³⁵ tekniği kullanılmıştır. Halıların kalitesi incelendiğinde orta ve kaba kalite³⁶ olduğu görülmektedir.

---

cephesine dizilerek insanların daha rahat oturması amacıyla yapılır. Genellikle takım halinde 4 ile 6 adet dokunur. Naciye-Fahrettin KAYIPMAZ, "*Sivas Yastık Halıları*", Türkiye İş Bankası Kültür ve Sanat Dergisi, sayı:20, yıl:6, Aralık 1993, s.62, Brian MOREHOUSE; *Yastıks*, Philadelphia-Pennsylvania 1996, s.3-13

³⁵ Gördes düğümü: Simetrik, hekim, kapalı, Gördes ve çift bağ gibi adlarla anılan Türk düğümüdür. Halının her iki çözgü ipliğine bağlanarak uçları bu çözgü ipliğinin arasından çıkarılır. (İsmail Öztürk, *Dokumaya Giriş*, Mor Fil Yayınları, 2007, 60- 61 s.)

³⁶ Kalite(Düğüm Sıklığı): Bir halının 10 cm eninde kaç çift çözgü sayısı ile 10 cm boyuna kaç ilme sırası girdiği (1dm²deki ilme sayısı) halıda dokuma kalitesini belirlemektedir. İ. Öztürk, 2007(b), **a.g.e.**, 74s.

Halılarda ince kalite, orta kalite ve kaba kalite olarak üç kalite bulunmaktadır. İnce kalite halılar 40-100 x 40-100, orta kalite halılar 26-30 x 33-50, kaba kalite halılar 18-24 x 22-28(düğüm/dm²) arasındadır. Ali Özel, **Halıcılık -El halısı Dokumacılığı**, Başbakanlık Basımevi, Devlet Bakanlığı Yayınları, No: 44, Ankara, 1989, 18-19 s.

2.2.Katalog Çalışması

2.2.1. Küçük Muhsine Halı Yastıkları

NO: 1

Envanter No: 1528

Küçük Muhsine Halı Yastık

Müzeye gelmeden önce bulunduğu yer: Necati MANAP – Konya - Satın alma

Müzeye geliş tarihi: 24.02.1972

Müzedeki yeri: Konya Etnografya Müzesi, Etütlük Halılar Deposu

Yüzyılı: 20.yy (Müze envanter defterinde bulunan bilgidir.)

Boyutu (en x boy): 52 cm x 86 cm

Düğüm sıklığı: Halının arka yüzüne bez dikildiği için düğüm sıklığı alınamamıştır.

Düğüm türü: Gördes Düğümü

Çözü: Yün, krem rengi (doğal yün rengi)S büküm³⁷

Atkı: Halı yastık beze dikilmiş olduğu için atılan atkı sayısı ve atkı rengi tespit edilememiştir.

İlme: Yün, kırmızı, bordo, turuncu, beyaz, mor, sarı, yeşil, kahverengi, bazı motiflerde ve konturlarda siyah renkli iplik kullanılmıştır.

Kenar örgüsü: 1 cm

Kilim örgüsü: Halı yastığın her iki kısa kenarında 9 cm olarak tespit edilmiştir.

Saçak boyu ve durumu: Yok

Kompozisyon özellikleri: “Halı yastık” grubunda yer alan bir halı örneğidir. Kalınca bir bordürü olan halının iki kısa kenarında ince bordür yer almaktadır. İki kısa kenarında koyu bordo renk zemin üzerinde sıralı geometrik motifler görülmektedir. Bu motifler müze envanter defterlerinde “ok ve ev motifleri” olarak isimlendirilmiştir. Kalın bordürde sekiz kollu yıldız motifleri yer almaktadır. Halının orta zemini altıgen formda üç parçaya bölünmüştür. Altıgenlerin çevresinde üçgen

---

³⁷ İplikte iki büküm sistemi vardır. S büküm: İpliğin saat yönünde eğrilerek oluşan büküm. Z büküm: İpliğin saat yönünün tersine eğrilerek büküm verilmesi. Z2S: 2 kat Z büküm ipliğin S büküm verilerek eğrilmesi. Ksynia Makro, ‘ Analysis of Carpet Structure ’, The Atlas of Rugs and Carpet , Edited: David Black , Tiger Book Internatiol, London 1994, 21 s.

geometrik formlar bulunmaktadır. Halı geometrik motiflerin hâkim olduğu bir kompozisyondan oluşturmaktadır. Kısa kenarında renkli kilim örgüsü bulunmaktadır.

Durumu: Halı sağlam durumdadır. Sergileyebilme amacıyla Amerikan bezine dikilmiştir.

Fotoğraf tarihi: 09.02.2012

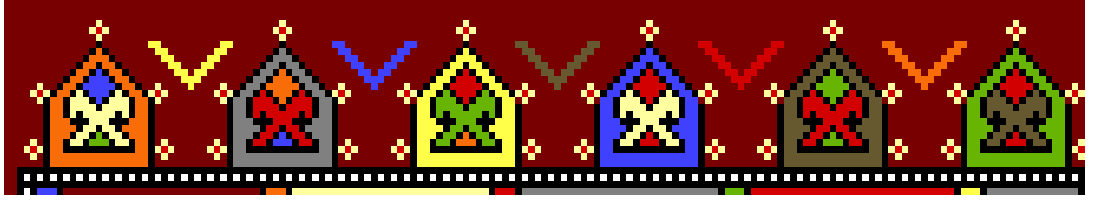

Fotoğraf 7 1528 envanter nolu Küçük Muhsine halı yastık

Fotoğraf 8 1528 envanter nolu Küçük Muhsine halısında müze envanterlerinde “ev motifi” olarak adlandırılan geometrik motifler

Çizim 1 1528 envanter nolu Küçük Muhsine halısında müze envanterlerinde “ev motifi” olarak adlandırılan geometrik motifler

NO: 2

Envanter No: 5728

Küçük Muhsine Halı yastık

Müzeye gelmeden önce bulunduğu yer: Nuri NESİMOĞLU – Konya – Satın alma

Müzeye geliş tarihi: 25.05.1972

Müzedeki yeri: Konya Etnografya Müzesi, Etütlük Halılar Deposu

Yüzyılı: 20. yy (Müze envanter defterinde bulunan bilgidir.)

Boyutu (en x boy): 56 cm x 83 cm

Düğüm sıklığı: 30 x 45 düğüm / dm²

Düğüm türü: Gördes Düğümü

Çözü: Yün, krem (doğal yün rengi) rengi iplik kullanılmıştır. S büküm

Atkı: Yün, siyah renkli iplik kullanılmıştır. Genellikle 2 sıra atkı atılmıştır.

İlme: Yün, kırmızı, yeşil, mavi, mor, turuncu, konturların genelinde siyah renkli iplik kullanılmıştır.

Kenar örgüsü: 1 cm

Kilim örgüsü: Halı yastığın bir kısa kenarında yaklaşık 5 cm, diğer kısa kenarda 10 cm olarak tespit edilmiştir.

Saçak boyu ve durumu: yok

Kompozisyon özellikleri: Tamamında geometrik motiflerin kullanıldığı halının ince bir sedefi ve iki kısa kenar bordürü bulunmaktadır. Zemini bordo renkli olup üçgenler, eşkenar dörtgenler ve zikzak şeklindeki geometrik formlar yer almaktadır. Halının arka yüzünde halıya dikilmiş, kilim dokuma tekniği ile dokunmuş bir dokuma parçası bulunmaktadır.

Durumu: Sağlam durumdadır.

Fotoğraf tarihi: 09.02.2012

Fotoğraf 9 5728 envanter numaralı Küçük Muhsine halı yastık

Fotoğraf 10 5728 envanter numaralı halı yastık zemin motifinden detay

Çizim 2 1528 envanter numaralı halı yastık bordür ve zemin motifleri

NO:3

Envanter No: 5729

Küçük Muhsine Halı Yastık

Müzeye gelmeden önce bulunduğu yer: Nuri NESİMOĞLU – Konya – Satın alma

Müzeye geliş tarihi: 25.05.1972

Müzedeki yeri: Konya Etnografya Müzesi, Etütlük Halılar Deposu

Yüzyılı: 20. Yüzyıl (Müze envanter defterinde bulunan bilgidir.)

Boyutu (en x boy): 51 cm x 85 cm

Düğüm sıklığı: 28 x 43 düğüm / dm²

Düğüm türü: Gördes Düğümü

Çözü: Yün, krem rengi iplik kullanılmıştır. S büküm

Atkı: Yün, krem renkli iplik kullanılmıştır. 2 sıra atkı atılmıştır.

İlme: Yün, mavi, kırmızı, yeşil, sarı, mor, konturların genelinde siyah renkli iplik kullanılmıştır.

Kenar örgüsü: 1 cm

Kilim örgüsü: Kilim dokuma halının iki kısa kenarından arkaya doğru devam etmektedir.

Saçak boyu ve durumu: yok

Kompozisyon özellikleri: Halının iki kısa kenarında halı yastıklarda yapıldığı gibi halının arka yüzünü kaplayacak şekilde uzun dokunmuş kilim vardır. Bordürlerde ve zeminde geometrik motifler görülmektedir. Kırmızı renkli zeminde oldukça büyük bir geometrik form yer almaktadır. Formun etrafında koçboynuzu motifleri vardır.

Durumu: Köşelerde yıpranmalar görülmektedir. Arka yüzü sağlam kilim dokumadır.

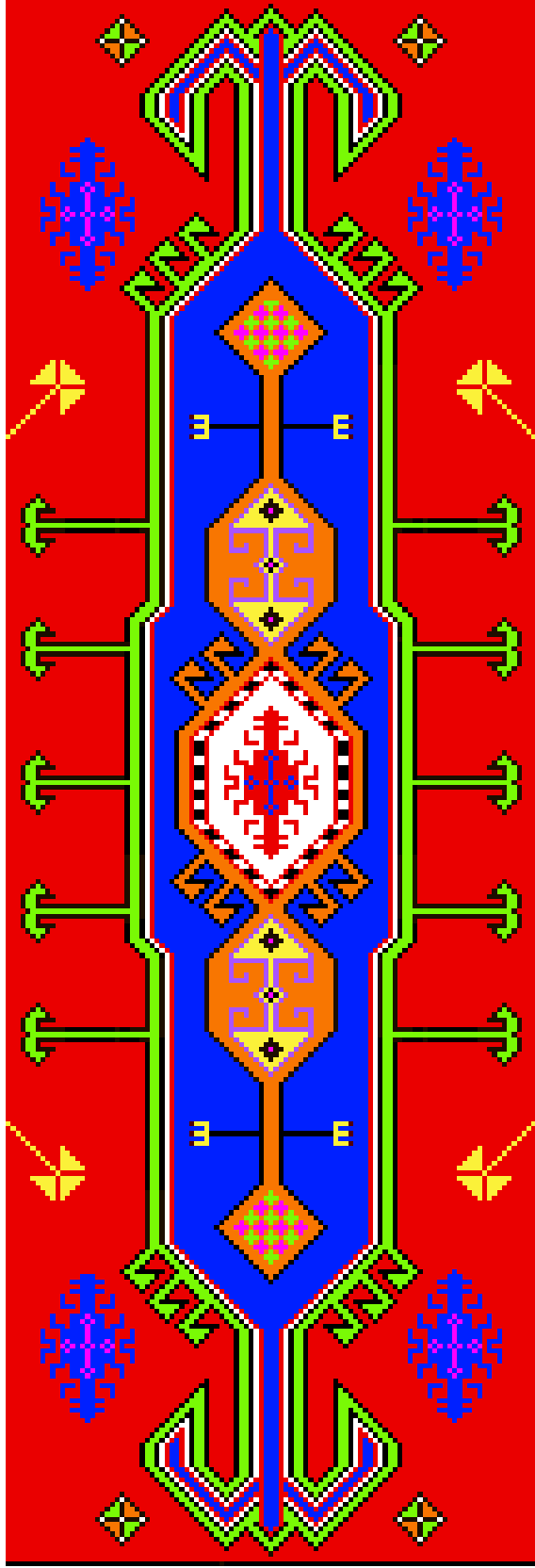
Fotoğraf tarihi: 09.02.2012

Fotoğraf 11 5729 envanter numaralı Küçük Muhsine halı yastık

Fotoğraf 12 5729 envanter numaralı Küçük Muhsine halı yastığının arka yüzünde bulunan kilim dokuma

Çizim 3 5729 envanter numaralı halı yastık zemin motifleri

NO: 4

Envanter No: 6189

Küçük Muhsine Halı Yastık

Müzeye gelmeden önce bulunduğu yer: Hüseyin Kaplan – Hediye

Müzeye geliş tarihi: 15.08.2002

Müzedeki yeri: Konya Etnografya Müzesi Teşhir Salonu

Yüzyılı: 19. Yüzyıl (Müze envanter defterinde bulunan bilgidir.)

Boyutu (en x boy): 47 cm x 76 cm

Düğüm sıklığı: 28 x 30 düğüm / dm²

Düğüm türü: Gördes Düğümü

Çözü: Yün, krem (yün doğal renk) ve kahverengi renklerle büküm verilmiş 2 renkli iplik kullanılmıştır. S büküm

Atkı: Yün, Kahverengi iplik kullanılmıştır. 2 sıra atkı atılmıştır.

İlme: Yün, kırmızı, bordo, yeşil, turuncu, krem, mor, bazı motiflerde ve konturlarda kahverengi ve lacivert renkli iplik kullanılmıştır.

Kenar örgüsü: Yok

Kilim örgüsü: 4 cm kadar bir kısa kenarda az yerde görülmektedir.

Saçak boyu ve durumu: yok

Kompozisyon özellikleri: Turuncu renk zemini olan ince bordürde çiçek motifleri dikkati çekmektedir. Halının orta zemini kırmızı renkli olup, lacivert konturlarla üç bölüme ayrılmıştır. Konturların içinde altıgen şeklinde geometrik formlar bulunmaktadır. Bu formların içi gülkurusu renginde olup sekiz kollu yıldızlar yer almaktadır.

Durumu: Halının özellikle bordür kısımlarında kayıplar mevcuttur. Zemininde aşınmalar ve hav kayıpları tespit edilmiştir.

Fotoğraf tarihi: 09.02.2012

Fotoğraf 13 6189 envanter numaralı Küçük Muhsine halı yastık

Fotoğraf 14 6189 envanter numaralı Küçük Muhsine halı yastık motiflerinden detay

Çizim 4 6189 envanter numaralı halı yastık zemin motifler

2.2.2. Küçük Muhsine Halı Seccadeleri

NO:5

Envanter No: 6258

Küçük Muhsine Halı Seccade

Müzeye gelmeden önce bulunduğu yer: Keçi Muhsine Köyü Büyük (Merkez) Camii

Müzeye geliş tarihi: 24.12. 2004

Müzedeki yeri: Konya Etnografya Müzesi, Etütlük Halılar Deposu

Yüzyılı: 20. Yüzyıl (Müze envanter defterinde bulunan bilgidir.)

Boyutu (en x boy): 116 cm x 157 cm

Düğüm sıklığı: 28 x 32 düğüm / dm²

Düğüm türü: Gördes Düğümü

Çözgü: Yün, kahverengi ve krem (doğal yün rengi) renklerle büküm verilmiş 2 renkli iplik kullanılmıştır. S büküm

Atkı: Yün, kahverengi iplik kullanılmıştır. Genellikle 2 bazen 3 sıra atkı atılmıştır.

İlme: Yün siyah, kahverengi, bordo, kırmızı, sarı, mavi, beyaz, yeşil renkli iplikler kullanılmıştır.

Kenar örgüsü: 2 cm

Kilim örgüsü: Halının bir kısa kenarında yaklaşık 2 cm, diğer kısa kenarında 7 cm olarak saptanmıştır.

Saçak boyu ve durumu: Halının bir kısa kenarı hasarlı olduğu için saçakları olmayıp, sağlam olan diğer kısa kenarında 13 cm'dir.

Kompozisyon özellikleri: Halı üç ince bordürden oluşmaktadır. Diğer Küçük Muhsine halılarında olduğu gibi iki kısa kenarında geometrik motiflerin bulunduğu bordür yer almaktadır. Halının zemin rengi siyah olup sekizgen şekilde iki büyük göbek bulunmaktadır. Bu göbeklerin dışında kalan bölümlerde geometrik motiflerin ve çiçek motiflerinin yerleştirildiği çok hareketli bir zemin kompozisyonu dikkati çekmektedir.

Durumu: Halının kısa kenarlarından birinde kilim örgüsü olup diğer kenar kıvrılmıştır. Havlı yüzeyinde aşınmalar mevcuttur. Halıda küçük yırtılmalar saptanmıştır. Halının arka yüzüne yazılmış rakamlar vardır.

Fotoğraf tarihi: 09.02.2012

Fotoğraf 15 6258 envanter numaralı Küçük Muhsine halı seccade

Fotoğraf 16 6258 envanter numaralı Küçük Muhsine halının arka yüzünden detay

Fotoğraf 17 6258 envanter numaralı Küçük Muhsine halı seccadesinin çözümlenmiş ipliklerinden detay

Çizim 5 6258 envanter numaralı halı seccade bordür ve zemin motifleri

NO:6

Envanter No: 6259

Küçük Muhsine halı Seccade

Müzeye gelmeden önce bulunduğu yer: Keçi Muhsine Köyü Büyük (Merkez)
Camii

Müzeye geliş tarihi: 24.12.2004

Müzedeki yeri: Konya Etnografya Müzesi, Etütlük Halılar Deposu

Yüzyılı: 20.yy (Müze envanter defterinde bulunan bilgidir.)

Boyutu (en x boy): 126 cm x 196 cm

Düğüm sıklığı: 26 x 31 düğüm / dm²

Düğüm türü: Gördes Düğümü

Çözü: Yün, krem (doğal yün rengi) renkli iplik kullanılmıştır. S büküm

Atkı: Yün, Açık kahverengi iplik kullanılmıştır. 2 sıra atkı atılmıştır.

İlme: Yün, kırmızı, kahverengi, yeşil, mavi, beyaz, sarı renkli iplikler kullanılmıştır.

Kenar örgüsü: 2 cm

Kilim örgüsü: 7 cm

Saçak boyu ve durumu: Halının saçak kısımları hasarlı olup, saçak bulunmamaktadır.

Kompozisyon özellikleri: Halı 6258 envanter numaralı (No:7) halı ile benzer motif ve kompozisyon özelliğindedir. Sadece farklı olarak iç zeminini çevreleyen ince bir bordür daha bulunmaktadır. Renkler de diğer halıdan farklıdır.

6258 (No:5), 6259 (No: 6), 6260 (No:7), 6261 (No:8), 6262 (No: 9), 6263 (No:10), 6264 (No: 11), 6266 (No:12), 6267 (No:13), 6272 (No:14), 6278 (No:15), 6276 (No:16) envanter numaralı halılar motif, kompozisyon ve renk özellikleri açısından birbiriyle benzer nitelikler göstermektedir. Bu halılar Keçi Muhsine (Küçük Muhsine) Köyü Büyük (Merkez) Camii'nden müze kazandırılmış halılardır. Müze envanter defterinde 20.yüzyıla tarihlendirilmiş olan bu halıların o dönemde camii için dokunmuş seccadeler olduğu düşünülmektedir.

Durumu: Halının bir kısa ve bir uzun kenarı mavi renkli bezle çevrilmiştir. Bütün yüzeyde renklerde solmalar, havlı yüzeyde aşınmalar vardır.

Fotoğraf tarihi: 09.02.2012

Fotoğraf 18 6259 envanter numaralı Küçük Muhsine halı seccade

Fotoğraf 19 6259 envanter numaralı Küçük Muhsine halı seccadenin motiflerinden detay

Fotoğraf 20 6259 envanter numaralı Küçük Muhsine halısının arka yüzünden detay

NO: 7

Envanter No: 6260

Küçük Muhsine Halı Seccade

Müzeye gelmeden önce bulunduğu yer: Keçi Muhsine Köyü Büyük (Merkez) Camii

Müzeye geliş tarihi: 24.12.2004

Müzedeki yeri: Konya Etnografya Müzesi, Etütlük Halılar Deposu

Yüzyılı: 20. yy (Müze envanter defterinde bulunan bilgidir.)

Boyutu (en x boy): 126 cm x 182 cm

Düğüm sıklığı: 24 x 24 düğüm / dm²

Düğüm türü: Gördes Düğümü

Çözgü: Yün, kahverengi ve krem renklerle büküm verilmiş 2 renkli iplik kullanılmıştır. S büküm

Atkı: Yün, Açık kahverengi iplik kullanılmıştır. Genellikle 3 bazen 2 sıra atkı atılmıştır.

İlme: Yün bordo, kiremit rengi, lacivert, beyaz, mavi, yeşil, sarı, kahverengi iplikler kullanılmıştır.

Kenar örgüsü: 2 cm

Kilim örgüsü: 5 cm

Saçak boyu ve durumu: yok

Kompozisyon özellikleri: Halının bordürü üç ince bordür ve iki kısa kenarda yer alan kalın bir bordürden oluşmaktadır. Kısa kenarda yer alan bordürde geometrik motifler, ince bordürlerde ise çiçek motifleri yer almaktadır. Halının koyu kahverengi zemini çiçek motifinden oluşan şeritler ile 2 bölüme ayrılmıştır. İki bölümde de sekiz dilimden oluşan büyükçe geometrik formlar vardır. Bu formlar etrafında da çiçek motifleri ile daha küçük geometrik motifler yer almaktadır.

Durumu: Halının bir uzun kenarına pembe, lacivert, turuncu bez geçirilmiştir. Diğer kısa kenarı kıvrılarak dikilmiştir. Halının renklerinde solmalar havlı yüzeyde aşınmalar görülmektedir.

Fotoğraf tarihi: 09.02.2012

Fotoğraf 21 6260 envanter numaralı Küçük Muhsine halı seccade

Fotoğraf 22 6260 envanter numaralı Küçük Muhsine halısının arka yüzünden detay

Fotoğraf 23 halının envanter numarasını gösteren metal levha

NO:8

Envanter No: 6261

Küçük Muhsine Halı Seccade

Müzeye gelmeden önce bulunduğu yer: Keçi Muhsine Köyü Büyük (Merkez)
Camii

Müzeye geliş tarihi: 24.12.2004

Müzedeki yeri: Konya Etnografya Müzesi, Etütlük Halılar Deposu

Yüzyılı: 20. yy (Müze envanter defterinde bulunan bilgidir.)

Boyutu (en x boy): 112 cm x 168 cm

Düğüm sıklığı: 28 x 28 düğüm / dm²

Düğüm türü: Gördes Düğümü

Çözgü: Yün, kahverengi ve krem renklerle büküm verilmiş 2 renkli iplik kullanılmıştır. S büküm

Atkı: Yün, kahverengi atkı kullanılmıştır. Genellikle 2 bazen 3 sıra atkı atılmıştır.

İlme: Yün kahverengi, bordo, beyaz, mavi, sarı, kiremit rengi, yeşil, mor renkli iplikler kullanılmıştır.

Kenar örgüsü: 2 cm

Kilim örgüsü: 6 cm

Saçak boyu ve durumu: yok

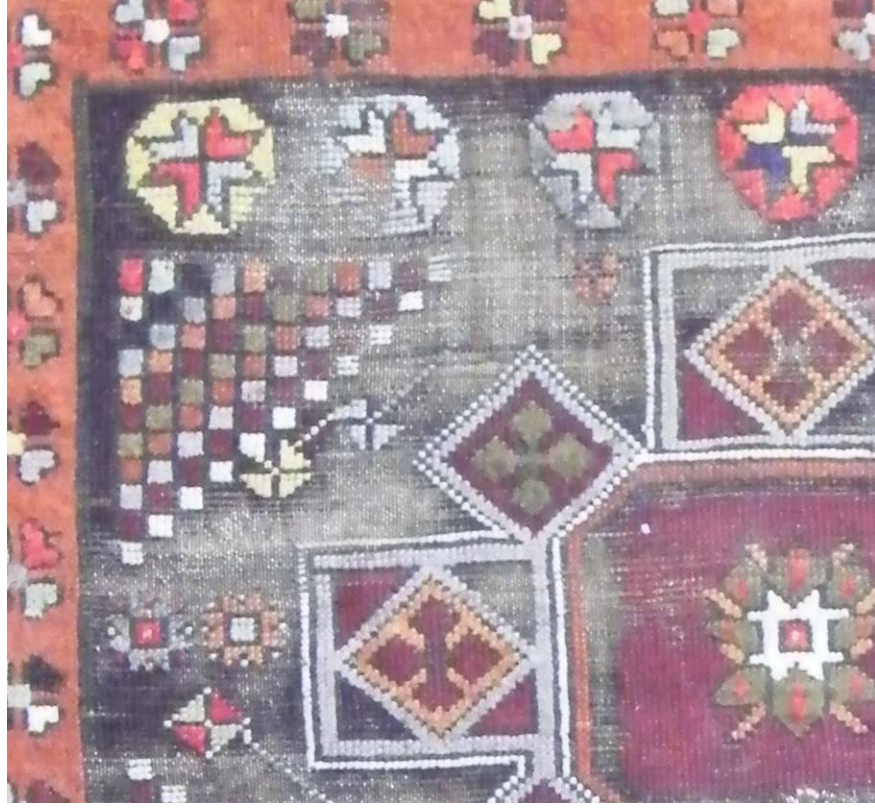
Kompozisyon özellikleri: Halı seccade grubunda yer alan bu halıda da diğer örneklerde olduğu gibi çiçek motiflerinden oluşan üç ince bordür ve geometrik motiflerden oluşan iki kısa kenar bordürü görülmektedir. Oldukça yıpranmış olan orta zeminde sekiz köşeli dilimli geometrik form vardır. Zeminde çiçek ve geometrik motiflerden oluşan motifler yer almaktadır.

Durumu: Halının bir kısa kenarında kilim dokuması vardır. Halının özellikle orta zemininde renkler canlılığını yitirmiştir. Havlarda aşırı kayıplar sonucu bazı motifler net olarak görülememektedir. Kısa kenarlarında saçaklar bulunmamaktadır. Halının arka yüzünde mavi mürekkeple yazılmış rakamlar vardır.

Fotoğraf tarihi: 09.02.2012

Fotoğraf 24 6261 envanter nolu Küçük Muhsine halı seccade

Fotoğraf 25 6261 envanter nolu Küçük Muhsine halısının havlı yüzeyinde kayıplar bulunmaktadır.

Fotoğraf 26 6261 envanter nolu Küçük Muhsine halısının arka yüzünde görülen mavi renkle yazılmış rakamlar

NO:9

Envanter No: 6262

Küçük Muhsine Halı Seccade

Müzeye gelmeden önce bulunduğu yer: Keçi Muhsine Köyü Büyük (Merkez)
Camii

Müzeye geliş tarihi: 24.12.2004

Müzedeki yeri: Konya Etnografya Müzesi, Etütlük Halılar Deposu

Yüzyılı: 20. yy (Müze envanter defterinde bulunan bilgidir.)

Boyutu (en x boy): 128 cm x 192 cm

Düğüm sıklığı: 26 x 32 düğüm / dm²

Düğüm türü: Gördes Düğümü

Çözü: Yün, kahverengi, açık kahverengi iplik kullanılmıştır. S büküm

Atkı: Yün, kahverengi iplik kullanılmıştır. 2 sıra atkı atılmıştır.

İlme: Yün, kahverengi, kırmızı, mavi, pembe, sarı, turuncu, beyaz, yeşil renkli iplikler kullanılmıştır.

Kenar örgüsü: 2 cm

Kilim örgüsü: 4 cm

Saçak boyu ve durumu: yok

Kompozisyon özellikleri: Üç ince bordür ve iki kısa kenar bordürü bulunan halı diğer halılarda olduğu gibi çiçek ve geometrik motiflerle bezenmiştir.

Durumu: Halının bir kısa kenarına lacivert kumaş, uzun kenarının bir bölümüne lacivert, mavi, kırmızı kumaş geçirilmiştir. Halının havlı yüzeyinde aşınmalar ve renk kayıpları tespit edilmiştir.

Fotoğraf tarihi: 09.02.2012

Fotoğraf 27 6262 envanter nolu Küçük Muhsine halı seccade

NO:10

Envanter No: 6263

Küçük Muhsine Halı Seccade

Müzeye gelmeden önce bulunduğu yer: Keçi Muhsine Köyü Büyük (Merkez)
Cami

Müzeye geliş tarihi: 24.12.2004

Müzedeki yeri: Konya Etnografya Müzesi, Etütlük Halılar Deposu

Yüzyılı: 20. yy (Müze envanter defterinde bulunan bilgidir.)

Boyutu (en x boy): 110 cm x 180 cm

Düğüm sıklığı: 24 x 30 düğüm / dm²

Düğüm türü: Gördes Düğümü

Çözü: Yün, krem rengi renkli iplik kullanılmıştır. S büküm

Atkı: Yün, kahverengi iplik kullanılmıştır. Genellikle 2 bazen 3 sıra atkı atılmıştır.

İlme: Yün, kahverengi, kırmızı, bordo, kiremit rengi, yeşil, mavi, doğal yün rengi
krem, sarı renkli iplikler kullanılmıştır.

Kenar örgüsü: 2 cm

Kilim örgüsü: 5 cm

Saçak boyu ve durumu: 15 cm

Kompozisyon özellikleri: Küçük Muhsine seccade halıları grubunda yer alan halının
bordür ve zemininde çiçek motifleri ile geometrik motifler yer almaktadır.

Durumu: Halının bir uzun kenarına kahverengi ve lacivert kumaş dikilmiştir. Halıda
renk kayıpları, havlı yüzeyde aşınmalar görülmektedir

Fotoğraf tarihi: 09.02.2012

Fotoğraf 28 6263 envanter nolu Küçük Muhsine halı seccade

Fotoğraf 29 6263 envanter nolu Küçük Muhsine halısının havlı yüzeyinde aşınmalar görülmektedir

Fotoğraf 30 6263 envanter nolu Küçük Muhsine halısının arka yüzünden ve kenarında bulunan mavi renkli kumaştan detay

NO:11

Envanter No: 6264

Küçük Muhsine Halı Seccade

Müzeye gelmeden önce bulunduğu yer: Keçi Muhsine Köyü Büyük (Merkez)
Camii

Müzeye geliş tarihi: 24.12.2004

Müzedeki yeri: Konya Etnografya Müzesi, Etütlük Halılar Deposu

Yüzyılı: 20. yy (Müze envanter defterinde bulunan bilgidir.)

Boyutu (en x boy): 121 cm x 173 cm

Düğüm sıklığı: 23 x 30 düğüm / dm²

Düğüm türü: Gördes Düğümü

Çözü: Yün, kahverengi ve krem renkli ipliklerle büküm verilmiş 2 renkli iplik kullanılmıştır. S büküm

Atkı: Yün, kahverengi iplik kullanılmıştır. Genellikle 2 bazen 3 sıra atkı atılmıştır.

İlme: Yün, kahverengi, açık kahverengi, lacivert, beyaz, sarı, yeşil, kiremit rengi iplikler kullanılmıştır.

Kenar örgüsü: 2 cm

Kilim örgüsü: 5 cm

Saçak boyu ve durumu: yok

Kompozisyon özellikleri: Halıda üç ince bordür ve iki kısa kenar bordürü bulunmaktadır. Bordürlerde geometrik motifler ve çiçek motifleri görülmektedir. Halının siyah renkli orta zemininde geometrik motifler yoğun olarak yer almaktadır.

Durumu: Halının havlı yüzeyinde aşınmalar, renk kayıpları vardır. Halıda bez parçasıyla yapılmış yama dikkati çekmektedir. Bir kısa kenarının saçak kısımları mavi bezle dikilmiştir.

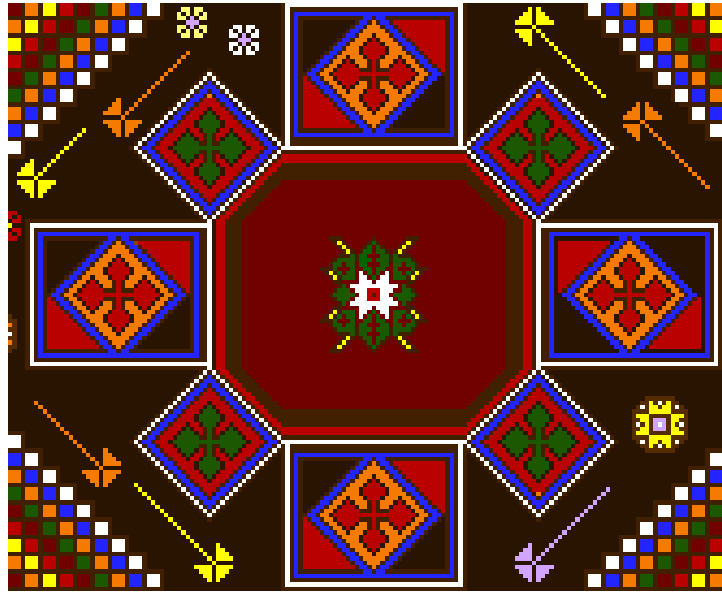
Fotoğraf tarihi: 09.02.2012

Fotoğraf 31 6264 envanter numaralı Küçük Muhsine halı seccade

Fotoğraf 32 6264 envanter numaralı Küçük Muhsine halısının arka yüzünde görülen kumaşla yapılmış yama ve mavi mürekkeple yazılmış rakamlar

Çizim 6 6264 envanter numaralı halının bordür ve zemin motifleri

NO:12

Envanter No: 6266

Küçük Muhsine Halı Seccade

Müzeye gelmeden önce bulunduğu yer: Keçi Muhsine Köyü Büyük (Merkez)
Camii

Müzeye geliş tarihi: 24.12.2004

Müzedeki yeri: Konya Etnografya Müzesi, Etütlük Halılar Deposu

Yüzyılı: 20. yy (Müze envanter defterinde bulunan bilgidir.)

Boyutu (en x boy): 124 cm x 195 cm

Düğüm sıklığı: 24 x 24 düğüm / dm²

Düğüm türü: Gördes Düğümü

Çözü: Yün, kahverengi ve krem renkli ipliklerle büküm verilmiş 2 renkli iplik kullanılmıştır.

Atkı: Yün, kahverengi renkli iplik kullanılmıştır. Genellikle 3 bazen 2 sıra atkı atılmıştır.

İlme: Yün, kahverengi, açık kahverengi, bordo, mavi, yeşil, sarı, turuncu, doğal yün rengi krem iplikler kullanılmıştır.

Kenar örgüsü: 2 cm

Kilim örgüsü: 5 cm

Saçak boyu ve durumu: yok

Durumu: Halının ortasında kumaşla yapılmış bir yama bulunmaktadır. Özellikle orta zeminde havlı yüzeyde havlarda yoğun biçimde aşınmalar mevcuttur.

Fotoğraf tarihi: 09.02.2012

Fotoğraf 33 6266 envanter numaralı Küçük Muhsine halı seccade

Fotoğraf 34 6266 envanter numaralı Küçük Muhsine halısında yer alan kumaş ile yapılmış yama ve halının ön yüzünden detay

NO:13

Envanter No: 6267

Küçük Muhsine Halı Seccade

Müzeye gelmeden önce bulunduğu yer: Keçi Muhsine Köyü Büyük (Merkez)
Cami

Müzeye geliş tarihi: 24.12.2004

Müzedeki yeri: Konya Etnografya Müzesi, Etütlük Halılar Deposu

Yüzyılı: 20. yy (Müze envanter defterinde bulunan bilgidir.)

Boyutu (en x boy): 122 cm x 183 cm

Düğüm sıklığı: 24 x 25 düğüm / dm²

Düğüm türü: Gördes Düğümü

Çözgü: Yün, kahverengi ve krem renkli ipliklerle büküm verilmiş 2 renkli iplik kullanılmıştır. S büküm

Atkı: Yün, kırmızı renkli iplik kullanılmıştır. Genellikle 2 sıra atkı atılmıştır.

İlme: Yün, kahverengi, açık kahverengi, bordo, sarı, yeşil, mor, krem renkli iplikler kullanılmıştır.

Kenar örgüsü: 2 cm

Kilim örgüsü: 10 cm

Saçak boyu ve durumu: 12 cm

Durumu: Halı sağlam durumdadır. Havlı yüzeyde yer yer aşınmalar tespit edilmiştir.

Halının arka yüzünde mavi renkli mürekkeple yazılmış rakamlar yer almaktadır

Fotoğraf Bir kısa kenarında saçakların sökülmüş olduğu ve sonrasında tekrar dikildiği yapılan tespitler arasındadır.

Fotoğraf tarihi: 09.02.2012

Fotoğraf 35 6267 envanter numaralı Küçük Muhsine halı seccade

Fotoğraf 36 6267 envanter numaralı Küçük Muhsine halısının arka yüzünde görülen rakamlar

NO:14

Envanter No: 6272

Küçük Muhsine Halı Seccade

Müzeye gelmeden önce bulunduğu yer: Keçi Muhsine Köyü Büyük (Merkez)
Cami

Müzeye geliş tarihi: 24.12.2004

Müzedeki yeri: Konya Etnografya Müzesi, Etütlük Halılar Deposu

Yüzyılı: 20. yy (Müze envanter defterinde bulunan bilgidir.)

Boyutu (en x boy): 122 cm x 186 cm

Düğüm sıklığı: 25 x 26 düğüm / dm²

Düğüm türü: Gördes Düğümü

Çözü: Yün, kahverengi ve krem renkli ipliklerle büküm verilmiş 2 renkli iplik kullanılmıştır. S büküm

Atkı: Yün, krem rengi iplik kullanılmıştır. 2 sıra atkı atılmıştır.

İlme: Yün, kahverengi, açık kahverengi, bordo, mavi, yeşil, krem, sarı, kiremit rengi, turuncu renkli iplikler kullanılmıştır.

Kenar örgüsü: 2 cm

Kilim örgüsü: 4 cm

Saçak boyu ve durumu: 15 cm

Durumu: Halının orta zemininde kumaş parçalarıyla halıya yamalar yapıldığı tespit edilmiştir, Havlı yüzeyde aşınmalar mevcuttur. Halının bir kısa kenarı saçaklar söküldüğü için kahverengi iplikle dikilmiştir.

Fotoğraf tarihi: 09.02.2012

Fotoğraf 37 6272 envanter numaralı Küçük Muhsine halı seccade

Fotoğraf 38 6272 envanter numaralı Küçük Muhsine halısının saçakları ve arka yüzünde bulunan siyah rakamlar

NO:15

Envanter No: 6278

Küçük Muhsine Halı Seccade

Müzeye gelmeden önce bulunduğu yer: Keçi Muhsine Köyü Büyük (Merkez)
Camii

Müzeye geliş tarihi: 24.12.2004

Müzedeki yeri: Konya Etnografya Müzesi, Etütlük Halılar Deposu

Yüzyılı: 20. yy (Müze envanter defterinde bulunan bilgidir.)

Boyutu (en x boy): 92 cm x 129 cm

Düğüm sıklığı: 25 x 26 düğüm / dm²

Düğüm türü: Gördes Düğümü

Çözgü: Yün, krem rengi iplik kullanılmıştır. S büküm

Atkı: Yün, krem rengi iplik kullanılmıştır. Genellikle 2 bazen 3 sıra atkı atılmıştır.

İlme: Yün, kahverengi, kırmızı, sarı, kiremit rengi, bordo, mavi, turuncu, yeşil, krem renkli iplikler kullanılmıştır.

Kenar örgüsü: 2 cm

Kilim örgüsü: 6 cm

Saçak boyu ve durumu: Yok

Kompozisyon özellikleri: Halının iki ince bordürü ve oldukça geniş iki kısa kenar bordürü bulunmaktadır. İnce bordürlerde küçük çiçek motifleri, iki kısa kenarda ise geometrik motifler yer almaktadır. Halının kısa kenarlarında yer alan bordür diğer halılara göre daha geniştir. Orta zeminde ise diğer halılardan farklı olarak dikdörtgen çıkıntıları olan sekizgen şeklinde büyükçe bir göbek dikkati çekmektedir.

Durumu: Halının iki kısa kenarı kilim dokuma olup bir tarafı dikilerek kıvrılmıştır. Halının renklerinde solmalar, bütün yüzeyde erime ve aşınmalar tespit edilmiştir. Halının arka yüzüne mavi mürekkeple yazılmış rakamlar bulunmaktadır.

Fotoğraf tarihi: 09.02.2012

Fotoğraf 39 6278 envanter numaralı Küçük Muhsine halı seccade

Fotoğraf 40 6278 envanter numaralı Küçük Muhsine halısının motiflerinden detay

NO:16

Envanter No: 6276

Küçük Muhsine Halı Seccade

Müzeye gelmeden önce bulunduğu yer: Keçi Muhsine Köyü Büyük (Merkez)
Cami

Müzeye geliş tarihi: 24.12.2004

Müzedeki yeri: Konya Etnografya Müzesi, Etütlük Halılar Deposu

Yüzyılı: 20. yy (Müze envanter defterinde bulunan bilgidir.)

Boyutu (en x boy): 112 cm x 172 cm

Düğüm sıklığı: 26 x 31 düğüm / dm²

Düğüm türü: Gördes Düğümü

Çözü: Yün, krem rengi renkli iplik kullanılmıştır. S büküm

Atkı: Yün, Açık kahverengi renkli iplik kullanılmıştır. 2 sıra atkı atılmıştır.

İlme: Yün, kahverengi, kırmızı, sarı, turuncu, krem, yeşil, mavi renkli iplikler kullanılmıştır.

Kenar örgüsü: 2 cm

Kilim örgüsü: 5 cm

Saçak boyu ve durumu: 16 cm

Kompozisyon özellikleri: Halının iki ince bordürü ve bir kalın bordürü bulunmaktadır. Ayrıca iki kısa kenarında geometrik motifler yer almaktadır. Kırmızı renkli zeminde iki büyük sekiz köşeli geometrik form görülmektedir.

Durumu: Halıda hav aşınmaları mevcuttur. Bir kısa kenarında lacivert renkli kumaşla yapılmış yama vardır. Arka kısmında boya ile sayılar yazılmıştır.

Fotoğraf tarihi: 09.02.2012

Fotoğraf 41 6276 envanter numaralı Küçük Muhsine halı seccade

NO:17

Envanter No: 6271

Küçük Muhsine Halı Seccade

Müzeye gelmeden önce bulunduğu yer: Keçi Muhsine Köyü Büyük (Merkez)
Camii

Müzeye geliş tarihi: 24.12.2004

Müzedeki yeri: Konya Etnografya Müzesi, Etütlük Halılar Deposu

Yüzyılı: 20. yy (Müze envanter defterinde bulunan bilgidir.)

Boyutu (en x boy): 121 cm x 175 cm

Düğüm sıklığı: 24 x 25 düğüm / dm²

Düğüm türü: Gördes Düğümü

Çözü: Yün, krem renkli iplik kullanılmıştır. S büküm

Atkı: Yün, Açık kahverengi iplik kullanılmıştır. 3 sıra atkı atılmıştır.

İlme: Yün, kahverengi, kiremit rengi, beyaz, sarı, mavi, bordo renkli iplikler kullanılmıştır.

Kenar örgüsü: 2 cm

Kilim örgüsü: 6 cm

Saçak boyu ve durumu: Yok

Kompozisyon özellikleri: Halının geometrik motiflerden ve çiçek motiflerinden oluşan üç ince bordürü bulunmaktadır. İki kısa kenar bordüründe ise Küçük Muhsine halılarında görülen geometrik motifler yer almaktadır. Halının siyah renkli zemininde birbiri içine kenetlenerek, zikzaklar halinde yerleştirilmiş geometrik motifler dikkati çekmektedir. Verev giden kırmızı, turuncu, mavi renklerdeki bu zikzakların arasında çok küçük çiçek motifleri vardır. Bu halı ve bundan sonra yer alan 6268 (No:18), 6269 (No: 19), 6270 (No:20) envanter numaralı halılar, motif ve kompozisyon açısından benzer özellikler göstermektedir. Sadece halılarda renk farklılıkları vardır.

Durumu: Halıda yer yer hav aşınmaları tespit edilmiştir. Bir kısa kenarı saçak kısımları mavi kumaşla dikilmiştir. Diğer kenarın saçakları mevcuttur. Halının arka kısmında boya ile sayılar yazılmıştır.

Fotoğraf tarihi: 09.02.2012

Fotoğraf 42 6271 envanter numaralı Küçük Muhsine halı seccade

Çizim 7 6271 envanter numaralı Küçük Muhsine halısının zemin ve bordür motiflerinin detay çizimleri

Fotoğraf 43 Envanter numarasını gösteren metal levha

NO:18

Envanter No: 6268

Küçük Muhsine Halı Seccade

Müzeye gelmeden önce bulunduğu yer: Keçi Muhsine Köyü Büyük (Merkez)
Cami

Müzeye geliş tarihi: 24.12.2004

Müzedeki yeri: Konya Etnografya Müzesi, Etütlük Halılar Deposu

Yüzyıl: 20. yy (Müze envanter defterinde bulunan bilgidir.)

Boyutu (en x boy): 114 cm x 153 cm

Düğüm sıklığı: 23 x 24 düğüm / dm²

Düğüm türü: Gördes Düğümü

Çözü: Yün, kahverengi, açık kahverengi, krem rengi iplik kullanılmıştır. S bküm

Atkı: Yün, kahverengi, açık kahverengi iplik kullanılmıştır. Genellikle 2 bazen 3 sıra atkı atılmıştır.

İlme: Yün, kahverengi, bordo, krem, kiremit rengi, pembe, mavi, sarı, yeşil renkli iplikler kullanılmıştır.

Kenar örgüsü: 2 cm

Kilim örgüsü: 7 cm

Saçak boyu ve durumu: 15 cm

Durumu: Halıda renkler oldukça canlı durumdadır. Mavi renk kumaşla yapılmış yamalar bulunmaktadır. Halının orta zemininin küçük bir kısmında havlarda aşınmalar tespit edilmiştir. Arka yüzünde mavi mürekkeple yazılmış rakamlar vardır. Halının bir kısa kenarında saçaklar kopmuş olup sonradan dikildiği görülmektedir.

Fotoğraf tarihi: 09.02.2012

Fotoğraf 44 6268 envanter numaralı Küçük Muhsine halı seccade

Fotoğraf 45 6268 envanter numaralı Küçük Muhsine halısının arka yüzünden detay

NO:19

Envanter No: 6269

Küçük Muhsine Halı Seccade

Müzeye gelmeden önce bulunduğu yer: Keçi Muhsine Köyü Büyük (Merkez)
Cami

Müzeye geliş tarihi: 24.12.2004

Müzedeki yeri: Konya Etnografya Müzesi, Etütlük Halılar Deposu

Yüzyılı: 20. yy (Müze envanter defterinde bulunan bilgidir.)

Boyutu (en x boy): 120 cm x 179 cm

Düğüm sıklığı: 25 x 27 düğüm / dm²

Düğüm türü: Gördes Düğümü

Çözü: Yün, krem renkli iplik kullanılmıştır. S büküm

Atkı: Yün, Açık kahverengi renkli iplik kullanılmıştır. Genellikle 2 bazen 3 sıra atkı atılmıştır.

İlme: Yün, kahverengi, açık kahverengi, krem, kiremit rengi, mavi, yeşil, sarı, pembe renkli iplikler kullanılmıştır.

Kenar örgüsü: 2 cm

Kilim örgüsü: 7 cm

Saçak boyu ve durumu: Saçak yok

Durumu: Halı sağlam durumda olup, renkler oldukça canlıdır. Arka yüzünde boya ile sayılar yazılmıştır. Bir kısa kenarında saçaklar koptuğu için iplikle dikilmiştir.

Fotoğraf tarihi: 09.02.2012

Fotoğraf 46 6269 envanter numaralı Küçük Muhsine halı seccade

Fotoğraf 47 6269 envanter numaralı Küçük Muhsine halısının arka yüzü zemin motiflerinden detay

NO:20

Envanter No: 6270

Küçük Muhsine Halı Seccade

Müzeye gelme

den önce bulunduğu yer: Keçi Muhsine Köyü Büyük (Merkez) Camii

Müzeye geliş tarihi: 24.12.2004

Müzedeki yeri: Konya Etnografya Müzesi, Etütlük Halılar Deposu

Yüzyılı: 20. yy (Müze envanter defterinde bulunan bilgidir.)

Boyutu (en x boy): 107 cm x 150 cm

Düğüm sıklığı: 24 x 27 düğüm / dm²

Düğüm türü: Gördes Düğümü

Çözü: Yün, krem rengi iplik kullanılmıştır. S büküm

Atkı: Yün, Açık kahverengi iplik kullanılmıştır. 2 sıra atkı atılmıştır.

İlme: Yün, kahverengi, mavi, beyaz, kiremit rengi, yeşil, turuncu renkli iplikler kullanılmıştır.

Kenar örgüsü: 2 cm

Kilim örgüsü: 5 cm

Saçak boyu ve durumu: Yok

Durumu: Halının bazı yerlerinde hav aşınmaları görülmektedir. Zeminde kumaş ile yapılmış yama bulunmaktadır. Ayrıca bir kısa kenarına lacivert kumaş dikilmiştir.

Fotoğraf tarihi: 09.02.2012

Fotoğraf 48 6270 envanter numaralı Küçük Muhsine halı seccade

NO:21

Envanter No: 1578

Küçük Muhsine Halı Seccade

Müzeye gelmeden önce bulunduğu yer: Veysel SAĞDIÇ – Konya – Satın alma

Müzeye geliş tarihi: 10.10.1973

Müzedeki yeri: Konya Etnografya Müzesi, Etütlük Halılar Deposu

Yüzyılı: Osmanlı (Müze envanter defterinde bulunan bilgidir.)

Boyutu (en x boy): 103 cm x 171 cm

Düğüm sıklığı: 26 x 32 düğüm / dm²

Düğüm türü: Gördes Düğümü

Çözü: Yün krem (doğal yün rengi) renkli iplik kullanılmıştır. S büküm

Atkı: Yün, kahverengi iplik kullanılmıştır. Genellikle 2, bazen 3 sıra atkı atılmıştır.

İlme: Yün, bordo, yeşil, krem, mavi, sarı, turuncu, kahverengi, siyah renkli iplikler kullanılmıştır.

Kenar örgüsü: 1 cm

Kilim örgüsü: 5 cm

Saçak boyu ve durumu: Halının bir kenarında saçaklar 10 cm olup, diğer tarafı bez ile dikilmiştir.

Kompozisyon özellikleri: Halının bordürü bir ana bordür ve üç ince bordürden oluşmaktadır. İki kısa kenarda ince bordür görülmektedir. Bordürlerde stilize çiçek motifleri bulunmaktadır. Kısa kenar bordürlerinde geometrik motifler dikkati çekmektedir. Bordür zeminlerinde bordo renk hâkimdir. Halının mihrap bulunan bordo renkli zemininde motif bulunmamaktadır.

Durumu: Halı sağlam durumdadır. Kilim örgüsü bir tarafı bez astarlı, diğer taraf saçaklıdır.

Fotoğraf tarihi: 09.02.2012

Fotoğraf 49 1578 envanter numaralı Küçük Muhsine halı seccade

Fotoğraf 50 1578 envanter numaralı Küçük Muhsine halısının arka yüzünde 10x10 cm²lik cetvelle yapılan düğüm sıklığı analiz çalışması

NO:22

Envanter No: 3728

Küçük Muhsine Halı Seccade

Müzeye gelmeden önce bulunduğu yer: Kemal ODABAŞI – Konya –Satın alma

Müzeye geliş tarihi: 28.12.1987

Müzedeki yeri: Konya Etnografya Müzesi, Etütlük Halılar Deposu

Yüzyılı: Cumhuriyet (Müze envanter defterinde bulunan bilgidir.)

Boyutu (en x boy): 115 cm x 211 cm

Düğüm sıklığı: 27 x 32 düğüm / dm²

Düğüm türü: Gördes Düğümü

Çözü: Yün, krem renkli iplik kullanılmıştır. S büküm

Atkı: Yün, kahverengi, krem renkli iplik kullanılmıştır. Genellikle 2, bazen 3 sıra atkı atılmıştır.

İlme: Yün, kahverengi, açık kahverengi, yeşil, mavi, mor, pembe, krem rengi, kırmızı, bordo renkli iplik kullanılmıştır.

Kenar örgüsü: 1 cm

Kilim örgüsü: 3 x 3 cm

Saçak boyu ve durumu: Bir kısa kenarı13cm, diğer kısa kenarı 4 cm

Kompozisyon özellikleri: Halının bordür motifleri incelendiğinde 1578 envanter numaralı halıyla benzerlikler göstermektedir. Bordürlerde stilize çiçek, bitki motifleri ile geometrik motifler yer almaktadır. Halının kırmızı renkli zemininde bulunan mihrabın içinde motif bulunmamaktadır.

Durumu: Halı sağlam durumdadır.

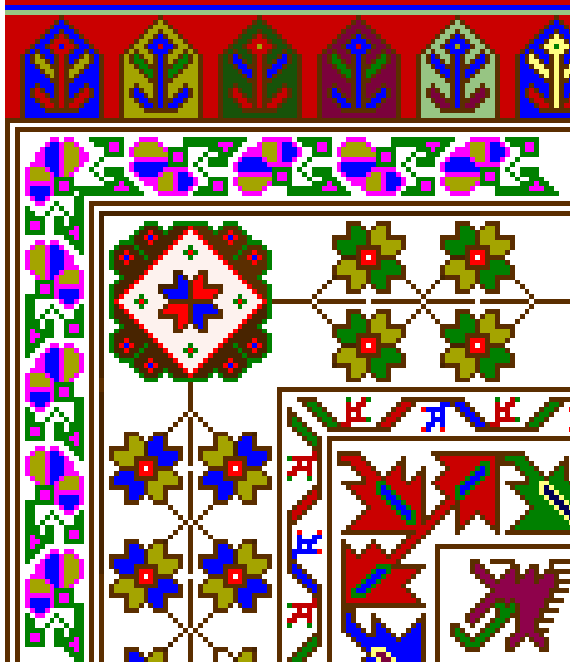
Fotoğraf tarihi: 09.02.2012

Fotoğraf 51 3728 envanter numaralı Küçük Muhsine halı seccade

Fotoğraf 52 3728 envanter numaralı Küçük Muhsine halısının arka yüzünden detay

Çizim 8 3728 envanter numaralı halının zemin ve bordür motifleri

2.2.3. Küçük Muhsine Halı Yollukları

NO:23

Envanter No: 6265

Küçük Muhsine Halı yolluk

Müzeye gelmeden önce bulunduğu yer: Keçi Muhsine Köyü Büyük (Merkez) Camii

Müzeye geliş tarihi: 24.12.2004

Müzedeki yeri: Konya Etnografya Müzesi, Etütlük Halılar Deposu

Yüzyılı: 20. yy (Müze envanter defterinde bulunan bilgidir.)

Boyutu (en x boy): 117 cm x 324 cm

Düğüm sıklığı: 24 x 26 düğüm / dm²

Düğüm türü: Gördes Düğümü

Çözgü: Yün, krem rengi iplik kullanılmıştır. S büküm

Atkı: Yün, açık kahverengi iplik kullanılmıştır. Genellikle 2, bazen 3 sıra atkı atılmıştır.

İlme: Yün, açık kahverengi, kırmızı, krem, mavi, sarı, turuncu, mor, yeşil, konturların genelinde kahverengi iplik kullanılmıştır.

Kenar örgüsü: 2 cm

Kilim örgüsü: Tek kısa kenarında yaklaşık 14 cm'dir.

Saçak boyu ve durumu: yok

Kompozisyon özellikleri: Halı yolluk boyutlarında olup incelenen Küçük Muhsine halıları ile benzer özelliktedir. Bordürü beş ince bordürden ve iki kısa kenar bordüründen oluşmaktadır. Bordürlerde çiçek motifleri ve geometrik motifler görülmektedir. Halının zemini dört parçaya ayrılmış ve her parça içinde sekiz köşeli geometrik formlar yerleştirilmiştir. Zemin kompozisyonunu daha küçük geometrik motifler doldurmaktadır.

Durumu: Halının orta bölümünde kumaş ile yapılmış bir yama görülmektedir. Halının havlı yüzeyinde aşınmalar tespit edilmiştir. Bir kısa kenar kilim örgüsü kayıptır. Arka yüzünde boya ile yazılmış sayılar bulunmaktadır.

Fotoğraf tarihi: 09.02.2012

Fotoğraf 53 6265 envanter nolu Küçük Muhsine halı yolluk

Fotoğraf 54 6265 envanter nolu Küçük Muhsine halısının havlı yüzeyinden detay

NO:24

Envanter No: 6273

Küçük Muhsine Halı yolluk

Müzeye gelmeden önce bulunduğu yer: Keçi Muhsine Köyü Büyük (Merkez)
Camii

Müzeye geliş tarihi: 24.12.2004

Müzedeki yeri: Konya Etnografya Müzesi, Etütlük Halılar Deposu

Yüzyılı: 20. yy (Müze envanter defterinde bulunan bilgidir.)

Boyutu (en x boy): 125 cm x 265 cm

Düğüm sıklığı: 18 x 23 düğüm / dm²

Düğüm türü: Gördes Düğümü

Çözü: Yün, krem ve kahverengi renklerle büküm verilmiş 2 renkli iplik kullanılmıştır. S büküm

Atkı: Yün, krem rengi iplik kullanılmıştır. Genellikle 3, bazen 2 sıra atkı atılmıştır.

İlme: Yün, bordo, mavi, yeşil, sarı, kiremit rengi, beyaz, bazı motiflerde ve konturlarda kahverengi renkli iplikler kullanılmıştır.

Kenar örgüsü: 2 cm

Kilim örgüsü: 8 cm

Saçak boyu ve durumu: Yok

Kompozisyon özellikleri: Halı 6271 (No:17), 6268 (No:18), 6269 (No: 19), 6270 (No:20) envanter numaralı halılar, motif ve kompozisyon açısından benzer özellikler göstermektedir. Halının dört ince bordürü ve iki kısa kenar bordürü bulunmaktadır. Diğer halılardan farklı olarak halı yoluk boyutunda olup, zemin motiflerinin yerleştirilme sıklığı daha fazladır.

Durumu: Halının havlı yüzeyinde yoğun şekilde aşınmalar tespit edilmiştir. Arka kısmında boya ile yazılmış sayılar bulunmaktadır.

Fotoğraf tarihi: 09.02.2012

Fotoğraf 55 6273 envanter numaralı Küçük Muhsine halı yolluk

Fotoğraf 56 6273 envanter numaralı Küçük Muhsine halısının arka yüzünden detayı

NO:25

Envanter No: 6274

Küçük Muhsine Halı yolluk

Müzeye gelmeden önce bulunduğu yer: Keçi Muhsine Köyü Büyük (Merkez) Camii

Müzeye geliş tarihi: 24.12.2004

Müzedeki yeri: Konya Etnografya Müzesi, Etütlük Halılar Deposu

Yüzyılı: 20. yy (Müze envanter defterinde bulunan bilgidir.)

Boyutu (en x boy): 118 cm x 302 cm

Düğüm sıklığı: 27 x 30 düğüm / dm²

Düğüm türü: Gördes Düğümü

Çözü: Yün, krem rengi iplik kullanılmıştır. S büküm

Atkı: Yün, Açık kahverengi iplik kullanılmıştır. Genellikle 3, bazen 2 sıra atkı atılmıştır.

İlme: Yün, kahverengi, yeşil, mavi, sarı, turuncu, bordo, kiremit rengi, krem, bazı motiflerde ve konturlarda açık kahverengi renkli iplikler kullanılmıştır.

Kenar örgüsü: 2 cm

Kilim örgüsü: 8 cm

Saçak boyu ve durumu: Yok

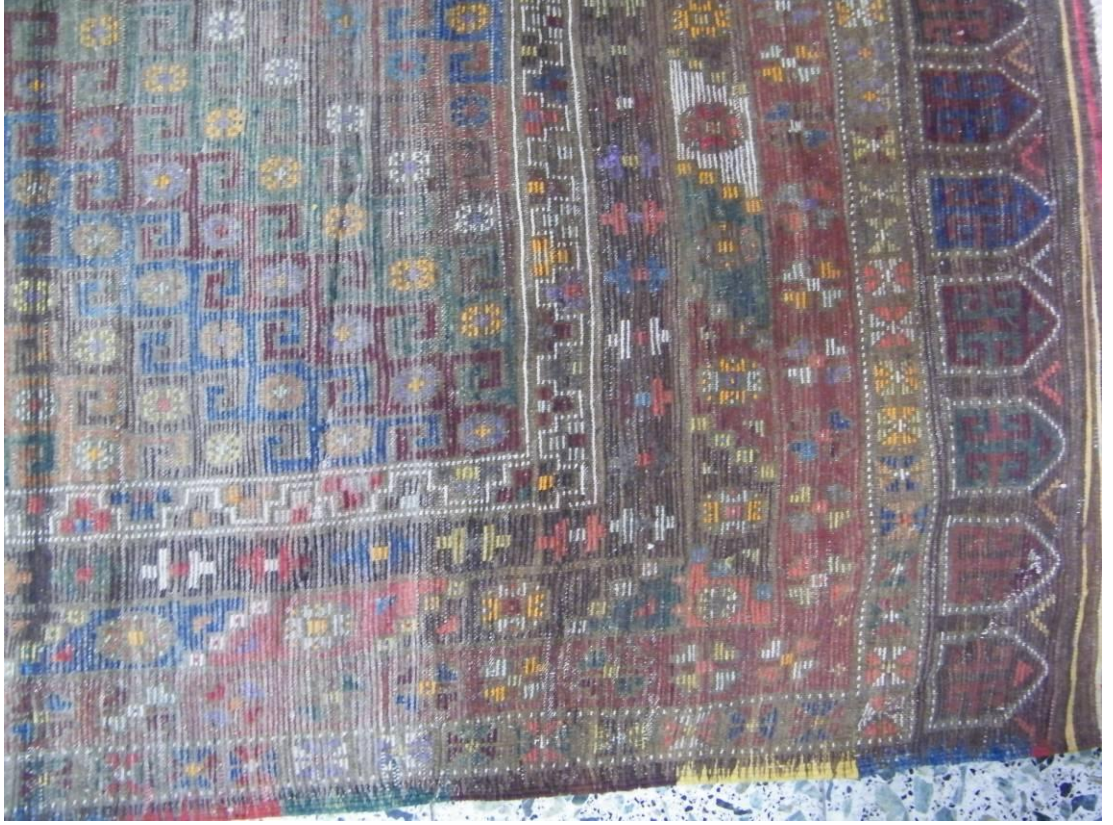
Kompozisyon özellikleri: Halı ince uzun yolluk halısı özelliğindedir. Halının beş ince bordürü ve iki kısa kenar bordürü bulunmaktadır. Bordürlerde geometrik ve çiçek motifleri yer almaktadır. Halının zemininde birbiri içine kenetlenerek, zikzaklar halinde yerleştirilmiş geometrik motifler dikkati çekmektedir. Bu zikzakların arasında çok küçük çiçek motifleri vardır. Zikzak motiflerin tam ortasında oldukça büyük sekiz köşeli geometrik formda bir göbek bulunur. Sekiz köşeli yıldız göbeği ve zeminde bulunan zikzak motifler incelenen Küçük Muhsine halılarında görülen motiflerdir.

Durumu: Halının ters yüzünde sökülen kısımların dikildiği tespit edilmiştir. Arka yüzüne yazılmış rakamlar görülmektedir.

Fotoğraf tarihi: 09.02.2012

Fotoğraf 57 6274 envanter numaralı Küçük Muhsine halı yolluk

Fotoğraf 58 6274 envanter numaralı Küçük Muhsine halısının arka yüzünden detay

NO:26

Envanter No: 6275

Küçük Muhsine Halı yolluk

Müzeye gelmeden önce bulunduğu yer: Keçi Muhsine Köyü Büyük (Merkez)
Camii

Müzeye geliş tarihi: 24.12.2004

Müzedeki yeri: Konya Etnografya Müzesi, Etütlük Halılar Deposu

Yüzyılı: 20. yy (Müze envanter defterinde bulunan bilgidir.)

Boyutu (en x boy): 121 cm x 332 cm

Düğüm sıklığı: 24 x 25 düğüm / dm²

Düğüm türü: Gördes Düğümü

Çözü: Yün, krem rengi iplik kullanılmıştır. S büküm

Atkı: Yün, Açık kahverengi iplik kullanılmıştır. 2 sıra atkı atılmıştır.

İlme: Yün, açık kahverengi, bordo, sarı, turuncu, yeşil, mor, mavi, kiremit rengi, beyaz, konturların genelinde kahverengi renkli iplikler kullanılmıştır.

Kenar örgüsü: 2 cm

Kilim örgüsü: 16 cm

Saçak boyu ve durumu: 10 cm

Kompozisyon özellikleri: Halının beş ince bordürü ve iki kısa kenar bordürü bulunmaktadır. İncelenen diğer halılarda olduğu gibi bordürlerde geometrik motifler ve çiçek motifleri ile bezelidir. Halının zemini dört bölüme ayrılmış ve her bölüm içinde büyükçe sekizgen formda motifler vardır. Motiflerin dışında kalan alanlarda ise çiçek motifleri ile geometrik motiflerin oluşturduğu zemin süslemesi dikkati çekmektedir.

Durumu: Halının bir kısa kenarına kumaş dikilmiş, kilim örgüsü ve saçak kısmı kaybolmuştur. Diğer kısa kenarda kilim örgüsü ve saçaklar sağlam durumdadır. Havlı yüzeyde aşınmalar, renk kayıpları mevcuttur. Halının zemininde irili ufaklı yırtılmalar mevcuttur. Arka yüzünde boya ile yazılmış rakamlar görülmektedir.

Fotoğraf tarihi: 09.02.2012

Fotoğraf 59 6275 envanter numaralı Küçük Muhsine halı yolluk

NO:27

Envanter No: 6277

Küçük Muhsine Halı yolluk

Müzeye gelmeden önce bulunduğu yer: Keçi Muhsine Köyü Büyük (Merkez)
Camii

Müzeye geliş tarihi: 24.12.2004

Müzedeki yeri: Konya Etnografya Müzesi, Etütlük Halılar Deposu

Yüzyılı: 20. yy (Müze envanter defterinde bulunan bilgidir.)

Boyutu (en x boy): 107 cm x 317 cm

Düğüm sıklığı: 26 x 27 düğüm / dm²

Düğüm türü: Gördes Düğümü

Çözü: Yün, krem rengi iplik kullanılmıştır. S büküm

Atkı: Yün, krem rengi iplik kullanılmıştır. Genellikle 2 sıra atkı atılmıştır.

İlme: Yün, kırmızı, sarı, bordo, mavi, turuncu, kiremit rengi, yeşil, beyaz, bazı motiflerde ve konturlarda kahverengi renkli iplikler kullanılmıştır.

Kenar örgüsü: 2 cm

Kilim örgüsü: 12 cm

Saçak boyu ve durumu: Yok

Kompozisyon özellikleri: : Halı yolluk özelliğindeki bu halı incelenen motif ve kompozisyon özellikleri açısından 6275 envanter numaralı halı ile benzerlik göstermektedir. Ancak bu halıda geniş bordürde kullanılan renk ve motiflere diğer halılarda rastlanılmamıştır. Zikzak bir dal üzerine yerleştirilmiş çiçek motifleri bulunan geniş bordürde sarı renk çok dikkat çekicidir. Orta bölümde kenarları dikdörtgen çıkıntılı sekizgen şekilli dört adet göbek vardır. Göbek kenarlarındaki üçgen bölümlerde rozet motifleri vardır.

Durumu: Halının bir kısa kenarı kilim dokuması mevcut durumdadır. Diğer kenarı kıvrılıp dikilmiştir. Havlı yüzeyde aşınma, renk kayıpları ve yırtıklar tespit edilmiştir. Halının bir uzun kenarında kumaş yama vardır.

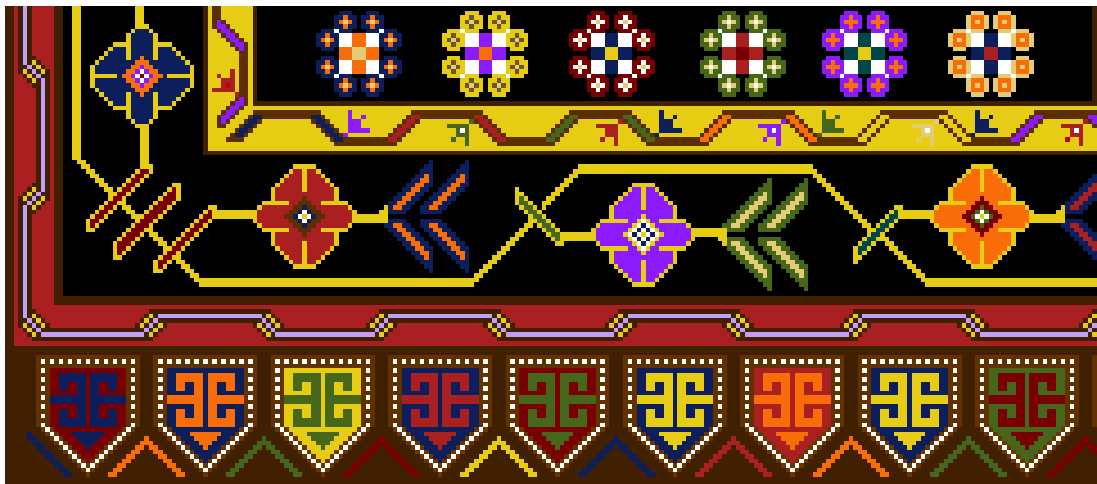
Fotoğraf tarihi: 09.02.2012

Fotoğraf 60 6277 envanter nolu Küçük Muhsine halı yolluk

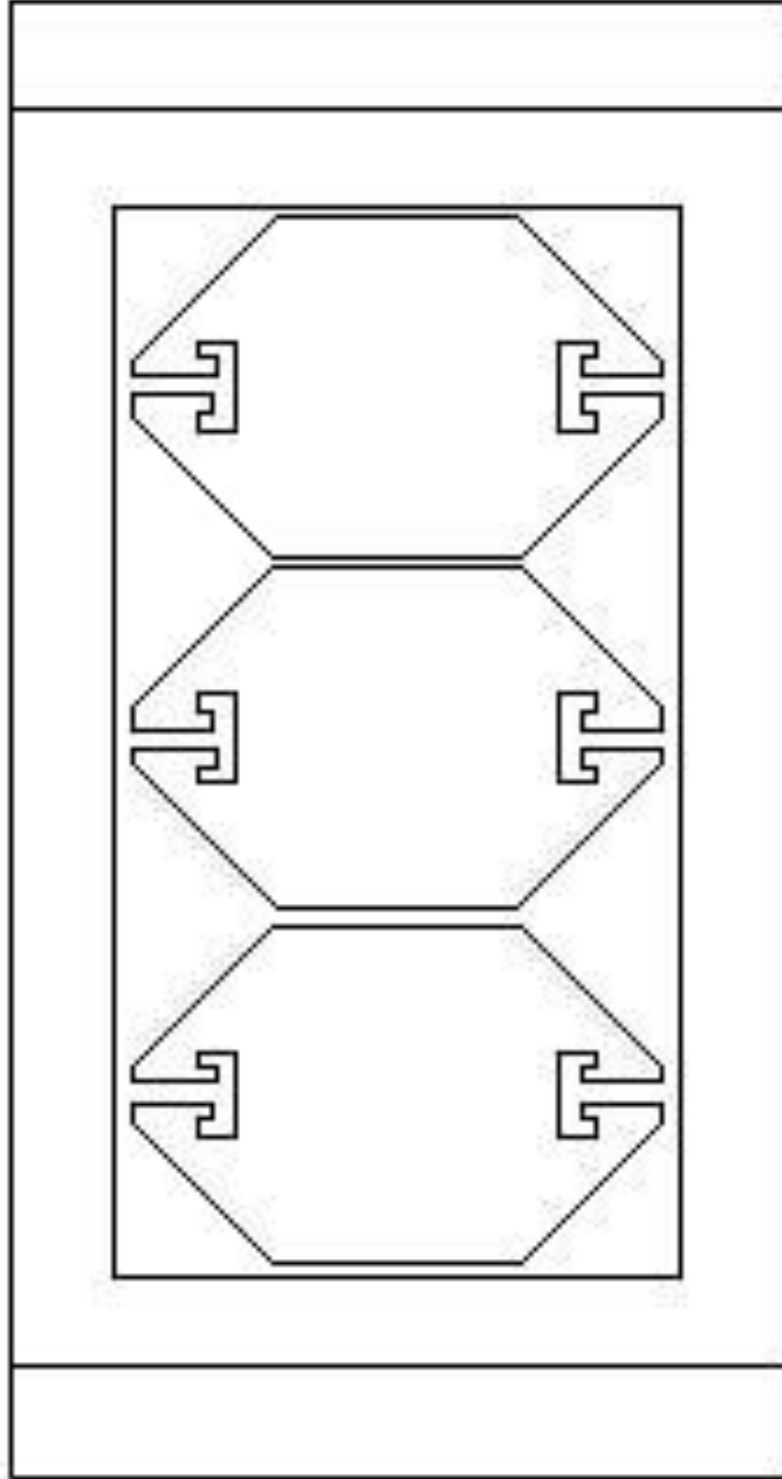

Fotoğraf 61 6277 envanter nolu Küçük Muhsine halısının arka yüzünden detay

Çizim 9 3728 envanter numaralı halının bordür motifleri

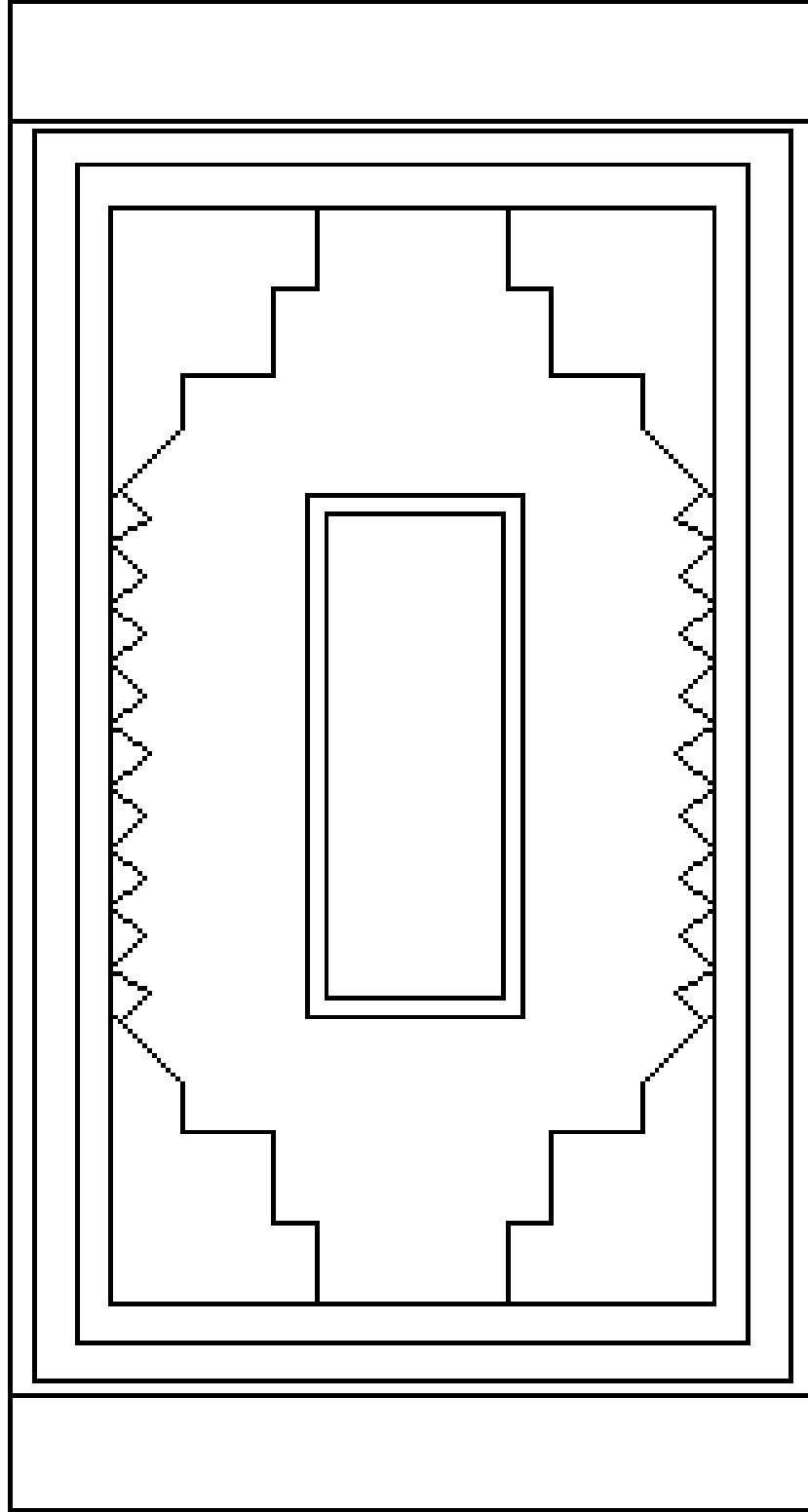
2.2.4. Küçük Muhsine Halılarının Motif ve Kompozisyon Çizimleri

Çizim 10 Halı yastık grubu kompozisyon şeması

Çizim 11 Halı yastık grubu motif ve kompozisyon çizimleri

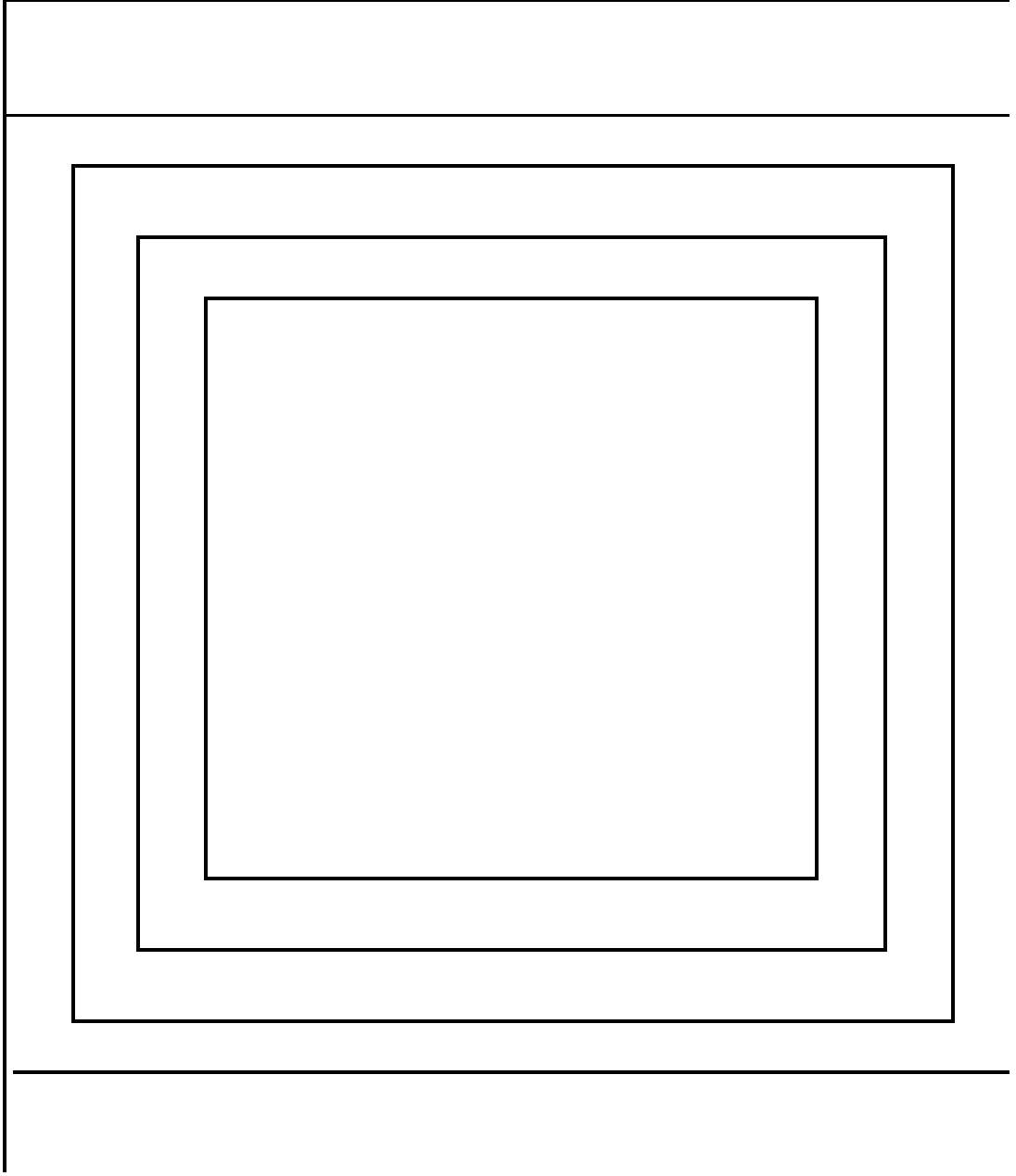

Çizim 12 Halı yastık grubu kompozisyon şeması

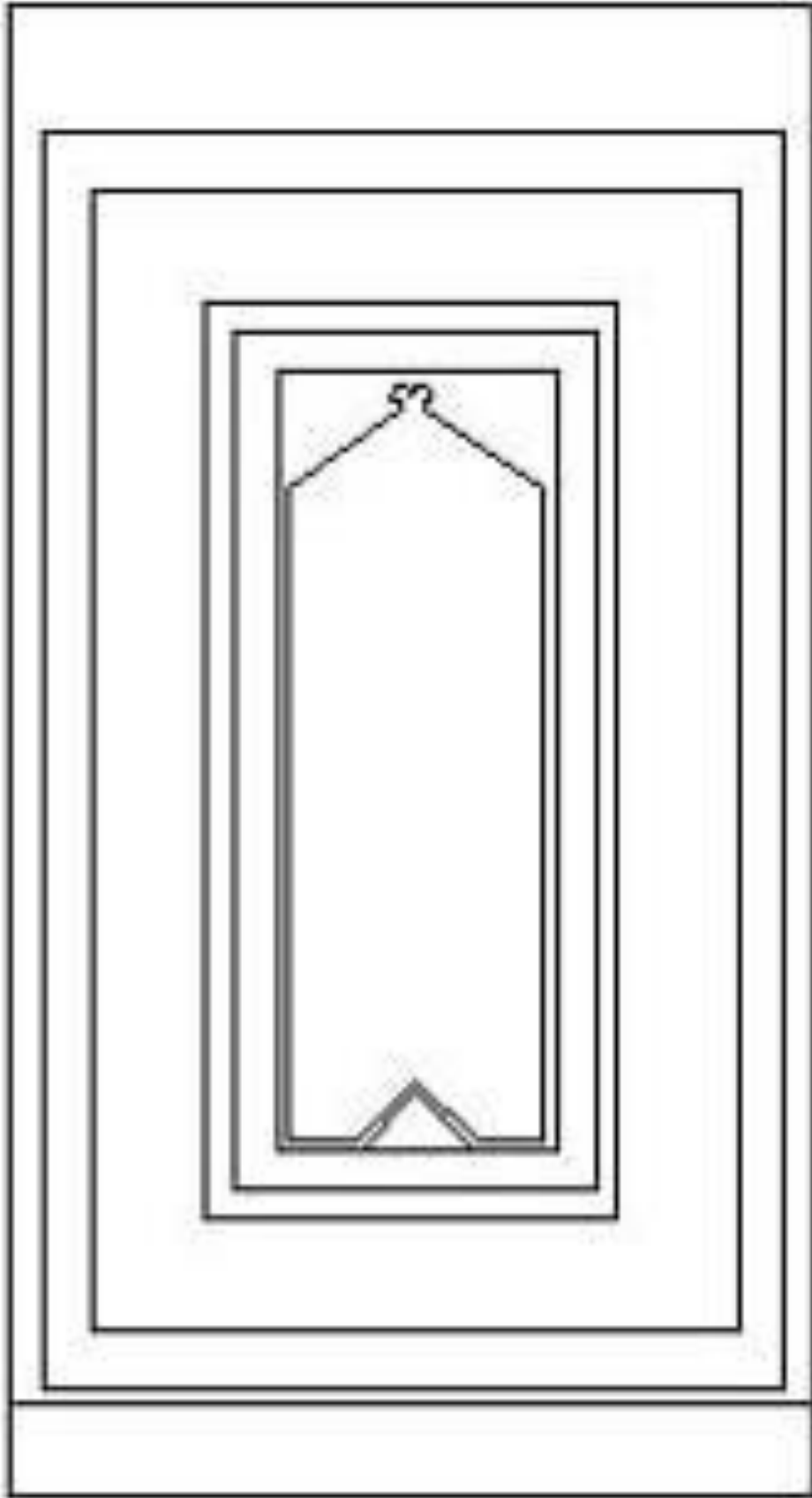
Çizim 13 Halı yastık grubu motif ve kompozisyon çizimleri

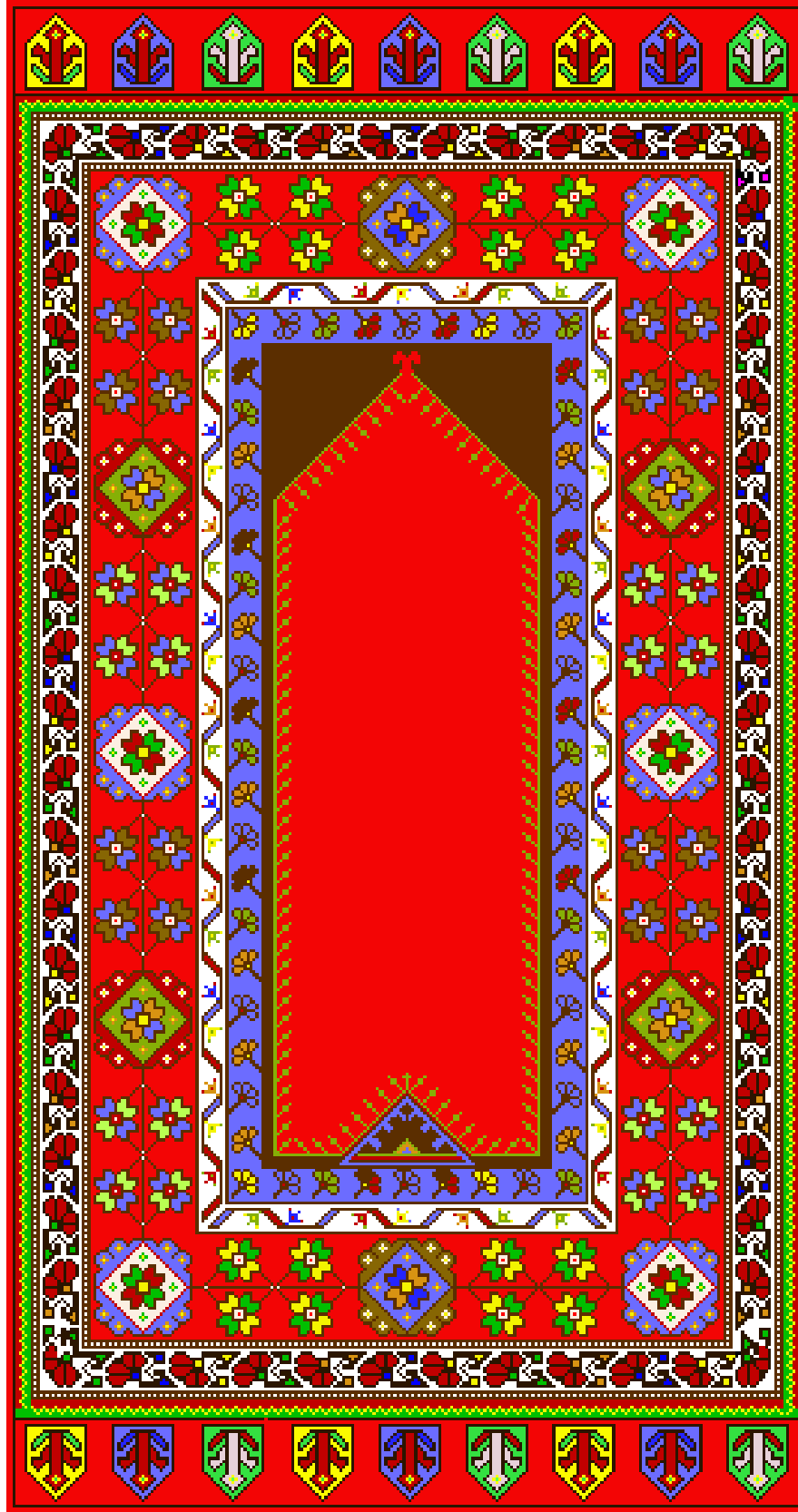
Çizim 14 Halı Seccade grubu kompozisyon şeması

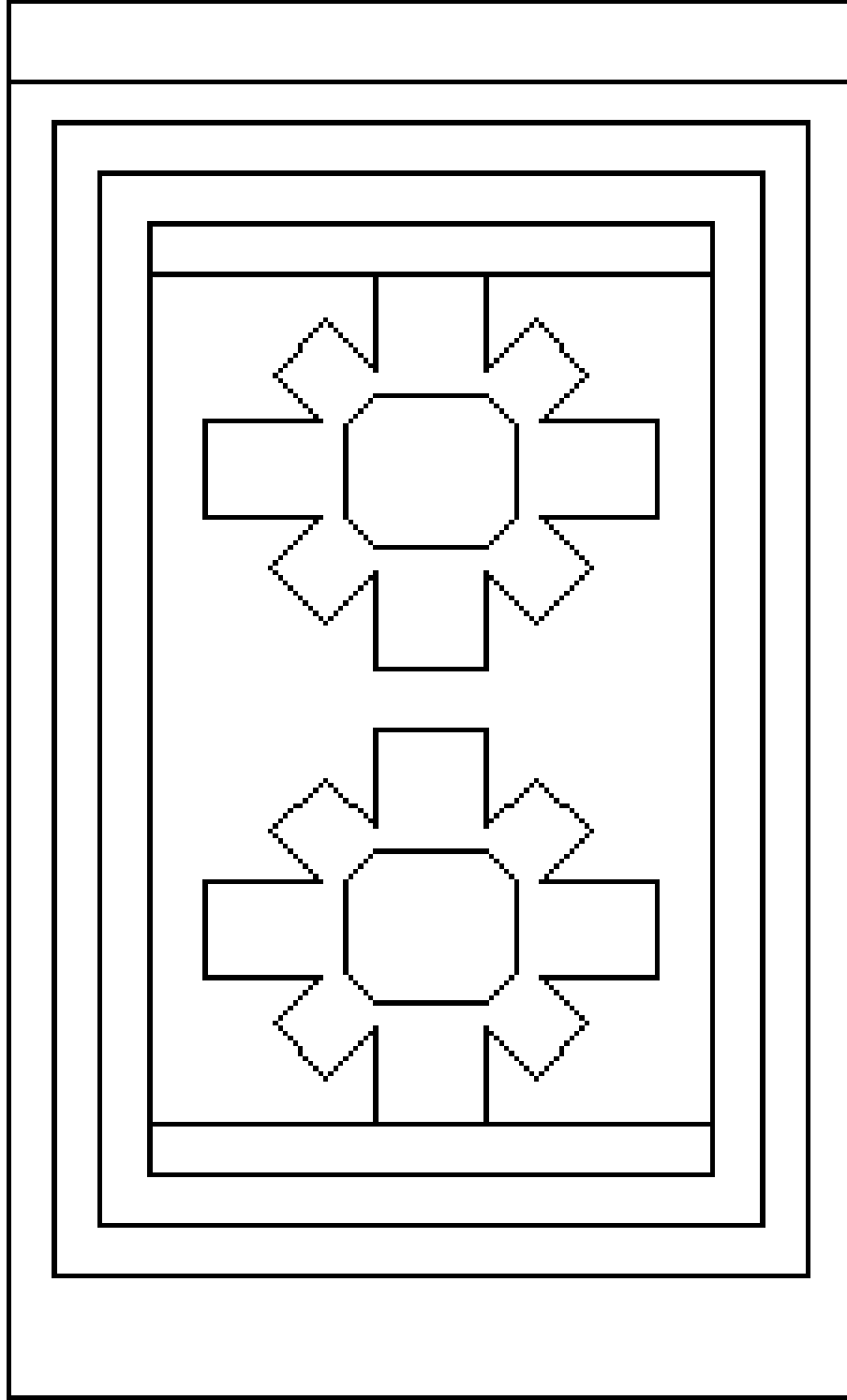
Çizim 15 Halı seccade grubu motif ve kompozisyon çizimleri

Çizim 16 Halı Seccade grubu kompozisyon şeması

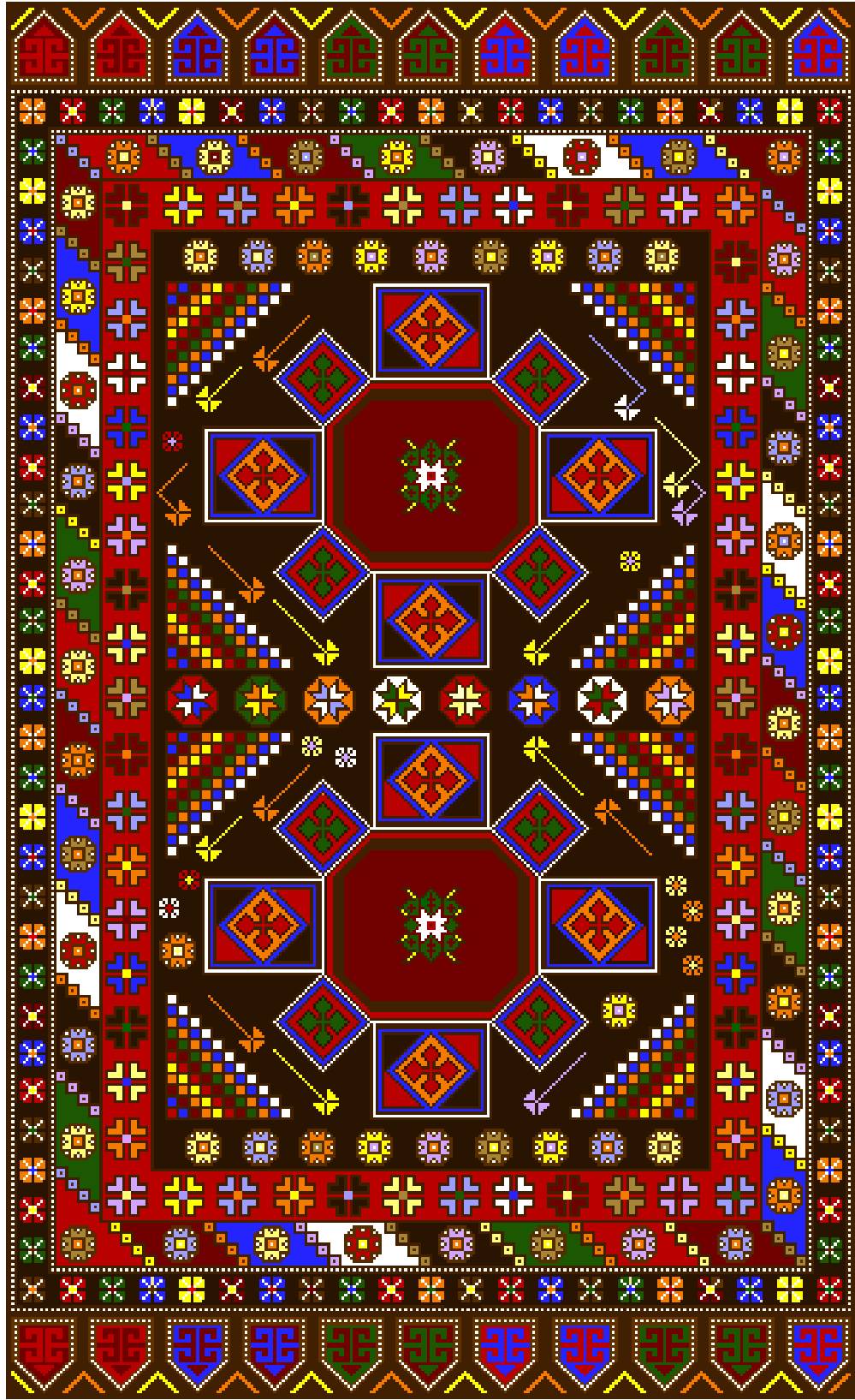
Çizim 17 Halı Seccade grubu motif ve kompozisyon çizimleri

Çizim 18 Halı Seccade grubu kompozisyon şeması

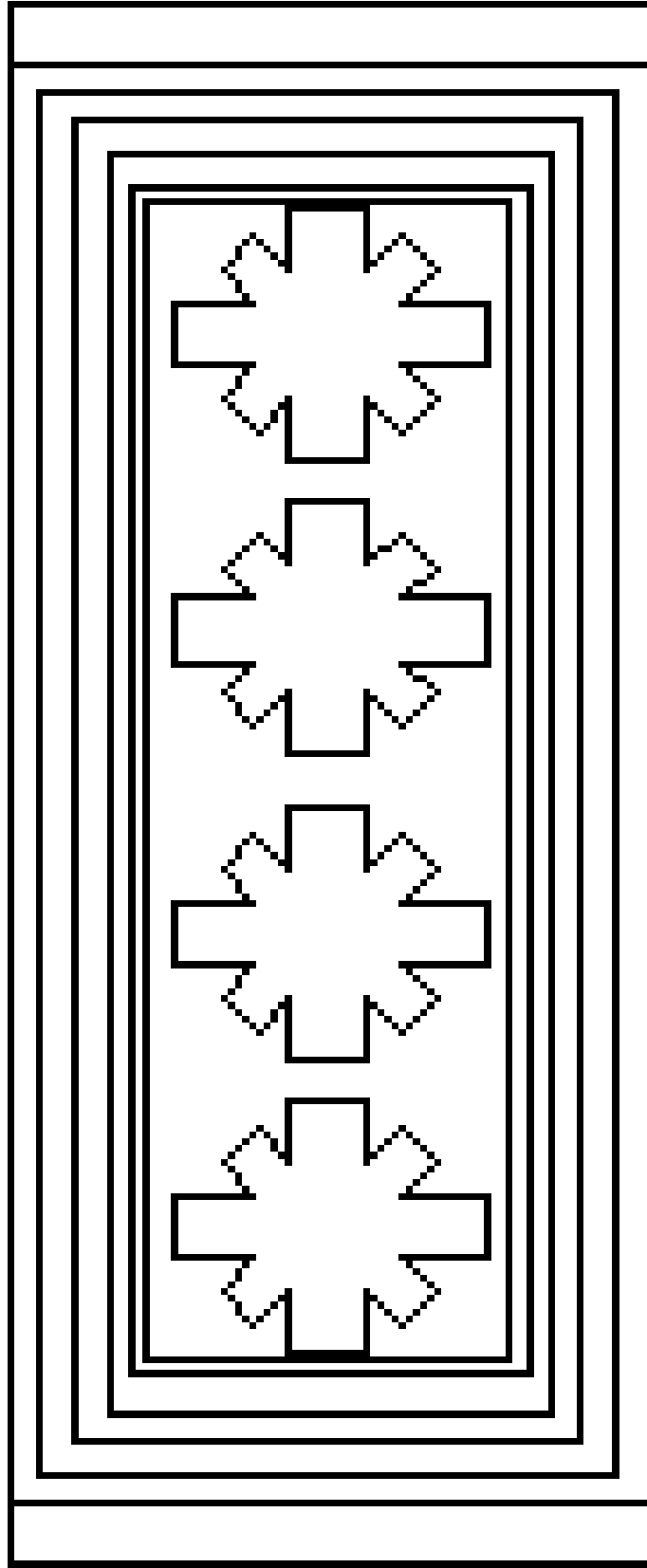

Çizim 19 Halı Seccade grubu motif ve kompozisyon çizimleri

Çizim 20 Halı Seccade grubu motif ve kompozisyon çizimleri

Çizim 21 Halı yolluk grubu kompozisyon şeması

Çizim 22 Halı yolluk grubu motif ve kompozisyon çizimleri

Çizim 23 Halı yolluk grubu motif ve kompozisyon çizimleri

2.3.Uygulama Çalışmaları

Çizim 24 İncelenen halılardan tasarlanan Küçük Muhsine Halı Seccade

Yöresi : Küçük Muhsine Köyü
Boyut : 100 x 170 cm
Kalite : 27 x 30 dm²
Düğüm Türü : Gördes (Türk) Düğümü
Önerilen Hammaddeler: Çözü yün, atkı yün, ilme yün

Çizim 25 İncelenen halılardan tasarlanan Küçük Muhsine Halı Seccade

Yöresi : Küçük Muhsine Köyü
Boyut : 125 x 170 cm
Kalite : 28 x 30 dm²
Düğüm Türü : Gördes (Türk) Düğümü
Önerilen Hammadde: Çözü yün, atkı yün, ilme yün

SONUÇ

Konya Etnografya Müzesi, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü tarafından 1975 yılında hizmete açılmıştır. Önceki yıllarda müzeye farklı zamanlarda Mevlana Müzesi'nden halılar getirilmiştir. Müze'de Refet Yardımcı ve Kenan Özbel'in etnografik eser koleksiyonu, Selçuklu ve Osmanlı dönemine ait değişik boyutlarda madeni anahtar ve kilit örnekleri, mutfak kapları, Osmanlı dönemi hat sanatı örnekleri ile Kur'an-ı Kerim ve diğer el yazmaları sergilenmektedir.

Müze'de sergilenen ve depolarda yer alan farklı yörelere ait halı ve kilimler de bulunmaktadır. Bunlardan bazıları Selçuklu, Osmanlı ve Cumhuriyet dönemine ait halı parçaları ile Anadolu'nun değişik halı merkezlerinde dokunmuş örneklerdir. Bunlar arasında Beyşehir Eşrefoğlu Camii'nde bulunan Selçuklu halıları ile Konya Alaeddin Cami, Selimiye Camii ve Konya Mevlana Dergahı'ndan Müze'ye kazandırılan halılar en önemlileridir. Ayrıca sergilenen halılar arasında Karapınar, Sille, Ladik, Küçük Muhsine, Kavak, Karaman, Derbent halıları ile Uşak, Kula, Gördes, Mucur, Bergama gibi önemli halı merkezlerinin örnekleri de yer almaktadır.

“Konya Etnografya Müzesi'nde Bulunan Küçük Muhsine Halılarının İncelenmesi” adlı tez çalışması kapsamında 27 adet Küçük Muhsine Halısının, teknik, kalite, boyut, düğüm türü, kullanılan malzeme, motif ve kompozisyon özellikleri incelenmiştir.

İncelenen halılar Küçük Muhsine Köyü Büyük (Merkez) Camii'nden ve özel şahıslardan satın alma veya hediye etme yoluyla farklı tarihlerde müzeye kazandırılmıştır. Halıların müzeye geliş tarihleri müze envanter defterlerinde kayıtlıdır. Müze envanter defterlerinde halıların camiye kimler tarafından ve ne zaman bağışlandığına dair bilgi mevcut değildir.

Bu çalışma sırasında incelenen halılar 3 grupta değerlendirilmiştir. Bunlar halı yastık, halı seccade ve halı yolluklar olarak gruplandırılmıştır. Halı yastık grubunda 4, halı seccade grubunda 18, halı yolluk grubunda 5 adet halı

bulunmaktadır. Halılar oldukça canlı renklerde. Kompozisyonlarında geometrik motifler ön plandadır. Ayrıca stilize edilmiş çiçek ve bitki motifleri de yer almaktadır. Halılar yün malzemedendir yapılmıştır. Gördes düğüm tekniği kullanılmıştır.

İncelenen halıların 26 adedi müzenin etütlük halılar deposunda bir adedi halı teşhir bölümünde yer almaktadır. Halılar genellikle bütün halde olup birçoğunda küçük yamalara, yırtık, delik ve havlı yüzeyde aşınmalara rastlanmaktadır. Özellikle halı teşhir bölümünde yer alan yastık halı grubundan 6189 envanter numaralı yastık halının bordür kısımlarında kayıplar, havlı yüzeyde aşınmalar görülmektedir. Müze Envanter kayıtlarına göre halılar 19.- 20. yy dayandırılmaktadır.

İncelenen halıların hepsinde çözgü, atkı ve ilmeler yün ipliktir. Çözgüler genellikle krem doğal yün rengi iplikten yapılmıştır. Bazı halılarda krem ve kahverengi iplikle büküm verilmiş iki renkli çözgüler görülmüştür. Halıların atkıları incelendiğinde çoğunlukla kahverengi, açık kahverengi, krem rengi atkı ipliğinin, az sayıda örnekte ise siyah ve kırmızı ipliklerin kullanıldığı tespit edilmiştir. Düğüm sıraları arasına atılan atkı adedinin çoğu örnekte 2 sıra olduğu, bazı örneklerde 2 ve 3 sıra çok az sayıdaki örneklerde ise 4 sıra atıldığı belirlenmiştir. İlme ipliklerinde kırmızı, bordo, lacivert, mavi, yeşil, turuncu, kiremit rengi, mor, krem, sarı başlıca renklerdir. Bunların yanında açık mavi, açık yeşil, nadir olarak pembe renk halılarda rastlanan diğer renklerdir. Halılarda ipliklerin büküm yönleri çözgülerde S büküm olarak saptanmıştır.

Müze'de incelenen Küçük Muhsine halılarının kalitesi incelendiğinde orta ve kaba kalite olduğu görülmektedir. İncelenen halı Yastık grubunda düğüm sıklığı en fazla olan yastık halı 30x45 (düğüm/dm²) en düşük 28x 30 (düğüm/dm²) orta kalitededir. Halı seccade grubunda en fazla 26x32 (düğüm/dm²) orta kalite, en düşük 18x 23 (düğüm/dm²) kaba kalitededir. Halı yolluk grubunda ise en fazla 27 x 30 (düğüm/dm²) orta kalite, en düşük 24x25 (düğüm/dm²) kaba kalite arasında değişmektedir.

Konya Etnografya Müzesi'nde incelenen Küçük Muhsine halılarının sadece 1 adedi Müze'de sergilenmektedir. Diğer halılar etütlük halılar deposunda rulo haline getirilerek raflara yerleştirilmiştir. Korunması amacıyla halıların beze ya da koruyucu bir malzemeye sarılmadığı dikkati çekmektedir. Depoda sergilenmeyen eserlerin uygun koşullarda saklanmadığı görülmektedir.

Bu halıların korunmasına, saklanmasına özen gösterilerek alanında uzman kişiler tarafından belgelenip, sağlamaştırma çalışmalarıyla daha uzun yıllar korunabileceği ve bu şekilde bazı halıların sergilenebilir olacağı düşünülmektedir.

Konya Etnografya Müzesi maddi kültür öğelerimizin korunması ve sergilenmesi açısından çok önemli çalışmalar yapmaktadır. Bu çalışmalar bir ulusun kültür varlıklarının yaşatılmasında, öğretilmesinde geçmiş ve gelecek kuşakları arasında bağ kurması için son derece önemlidir.

KAYNAKÇA

ACAR, Belkıs, “Bir Grup Anadolu Yaygıları Üzerinde Bir Araştırma”, *Türkiyemiz Sanat Dergisi*, Sayı:33, 1981, 38-41 s.

ANMAÇ, Elvan “İzmir Etnografya Müzesi Deposunda Bulunan İpek ve Floş Halılar”, 8. El Sanatları Sempozyumu, Kasım 2002, İzmir, 14-21 s.

BALPINAR ACAR, Belkıs”Kilim, Cicim, Zili, Sumak Türk Düz Dokuma Yaygıları” Eren Yayınları, İstanbul 1982, 128 S.

BAYRAM, Mikail, “Bacıyan-ı rum (Anadolu Bacıları) ve Fatma Bacı”, **Türkler** c: 6, Yeni Türkiye Yayınları, 2002, 365-379 s.

BAYRAM, Mikail, “Türkiye Selçukluları Döneminde Bilimsel Ortam ve Ahiliğin Doğuşuna Etkisi”, *Türkiye Selçukluları Üzerine Açıklamalar*, 2003, 220 S.

BLACK, David; **The Atlas of Rugs&Carpets**, Tiger Book International, London,1994, 255 S.

DÖĞÜŞ, Selahattin, Bacıyan-ı Rum (Anadolu’da Kadın Teşkilatı) Nedir?, EREN, Hasan; *Türk Yer Adları*, 90-93 s.

KAYIPMAZ, Naciye–Fahrettin, “*Sivas Yastık Halıları*”, *Türkiye İş Bankası Kültür ve Sanat Dergisi*, sayı:20, yıl:6, Aralık 1993, 60-63 s.

Konya Etnografya Müzesi Tanıtım Broşürü 2010, (Sayfa Sayısı Yok)

MOREHOUSE, Brian; *Yastiks*, Philadelphia–Pennsylvania 1996, 109 S.

MÜZE, Kültür Bakanlığı Anıtlar ve Müzeler Genel Müdürlüğü, Sayı: 8, Selçuk Üniversitesi Basımevi, 1993, Konya, 45 S.

ÖZEL, Ali; **Halicilik-El Halısı Dokumacılığı**, Başbakanlık Basımevi, Devlet Bakanlığı Yayınları, No: 44, Ankara 1989, 71 S.

ÖZTÜRK, İsmail; **Dokumaya Giriş**, Mor Fil Yayınları, 2007, 172 S.

ÖZTÜRK, İsmail; **Geleneksel Türk El Sanatlarına Giriş**, Dokuz Eylül Yayınları, İzmir, 2003, 172 S.

Turkish Handwoven Carpets, Katolog 1, T.C. Kültür Bakanlığı, DÖSİM, Ankara, 1987

Turkish Handwoven Carpets, Katolog 2, T.C. Kültür Bakanlığı, DÖSİM Ankara, 1988

Turkish Handwoven Carpets, Katolog 3, T.C. Kültür Bakanlığı, DÖSİM
Ankara, 1990

Turkish Handwoven Carpets, Katolog 4, T.C. Kültür Bakanlığı, DÖSİM,
Ankara, 1990

Turkish Handwoven Carpets, Katolog 5, T.C. Kültür Bakanlığı, DÖSİM,
Ankara, 1995

YETKİN, Şerare, “Türk Halı Sanatı”, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları,
1974, 165 S.

İNTERNET SİTESİ

<http://gunceltarih.blogcu.com/baciyani-rum-anadolu-da-kadin-teskilati-nedir/>(03.05.2012),

<http://blog.milliyet.com.tr/Blog.aspx?BlogNo=136213>, 10,10,2008 Tarihli yazı,
(03.05.2012)

<http://www.etarih.net/>, (21.05.2012)

<http://blog.milliyet.com.tr/Blog.aspx?BlogNo=136213>, 10,10,2008 Tarihli yazı,
(03.05.2012)

http://tr.wikipedia.org/wiki/Konya_Etno%C4%9Frafya_M%C3%BCzesi
(26.03.2012),

<http://www.tarihbilinci.com/forum/mimari-eserler-68/konya-etnografya-muzesi-8727/> (26.03.2012)

<http://www.msxlab.org/forum/soru-cevap/241846-mehmet-onder-kimdir-hayati-ve-calismalari> (26.03.2012)

<http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/12/839/10622.pdf> 28.05.2012

<http://www.kucukmuhsine.com> (02.05.2012)

<http://gunceltarih.blogcu.com/baciyani-rum-anadolu-da-kadin-teskilati-nedir/>(03.05.2012)

KAYNAK KİŞİLER

Muammer Odabaşı, Küçük Muhsine Köyü Muhtarı

Mahmut Altınbaş, Küçük Muhsine Köyü Büyük (Merkez) Camii İmamı

ÖZGEÇMİŞ

Ad, Soyad: Nurten KUBAT

Doğum Yeri ve Yılı: Adıyaman, 03.11.1981

Yabancı Dil: İngilizce

Eğitim:

Lisans: 2006, Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Geleneksel Türk Sanatları Halı Kilim ve Eski Kumaş Desenleri Anasanat Dalı

Lise: 1999 Adıyaman İLisesi